

# Årsredovisning

Tekniska nämnden





# Innehållsförteckning

1 Sammanfattning.....	4
2 Uppdrag och ansvar .....	4
3 Väsentliga händelser.....	4
4 Uppföljning verksamhetsmål .....	5
5 Uppföljning medarbetarmål .....	17
6 Uppföljning ekonomi .....	19
7 Investeringsredovisning .....	25
8 Förväntad utveckling.....	31
9 Internkontroll.....	32
10 Uppföljning kvalitetsplan.....	33
11 Vatten- och avloppsverksamhet.....	35

Bilaga Investeringsredovisning

# 1 Sammanfattning

Tekniska nämndens driftsbudget för skattefinansierad löpande verksamhet för 2022 uppgår till 115,5 miljoner kronor och utfallet per sista december uppgår till 94,7 miljoner kronor. Det innebär ett överskott på 20,8 miljoner kronor. Avvikelsen mellan budget och utfall beror på att momsåtersökning av fastigheter för åren 2019, 2020 och 2021 har resulterat i en extra utbetalning. Även en rättning av utrantering som skedde år 2021 har skett. Utöver detta har förvaltningen lägre personalkostnad på grund av vakanser. Det är viktigt att dessa tjänster tillsätts för att förvaltningen ska kunna fokusera på sitt kärnuppdrag och arbeta för leverans och uppfylla politiskt beslutade mål och styrdokument. Överskottet beror även på lägre kostnad för förstudier och utredningar.

Tekniska nämndens budget för specialfastigheter, lokalbank och kostnader av engångskaraktär relaterat till fastigheter så som rivning, sanering, tvister och nedskrivningar är 46,2 miljoner kronor. Utfallet vid året slut visade ett överskott på 2,6 miljoner kronor. Avvikelsen mellan budget och utfall beror framförallt på ett överskott då kommunen haft hög grad av uthyrning av sina fastigheter.

Total driftbudget för förvaltningens skattefinansierade verksamhet uppgår till 161,7 miljoner kronor och utfallet per sista december är 138,4 miljoner kronor. Det innebär ett totalt överskott på 23,3 miljoner kronor för förvaltningen.

## 2 Uppdrag och ansvar

Tekniska nämnden i Enköpings kommun ska se till att det finns välskötta kommunala fastigheter, rent vatten, väl underhållna och säkra vägar, unika parkmiljöer samt bra och goda måltider.

Samhällsbyggnadsförvaltningen är tekniska nämndens tjänstemannaorganisation. Förvaltningen har cirka 350 anställda och leds av förvaltningschef Gunilla Fröman.

På förvaltningen har vi verksamheterna:

- Fastighet och städservice
- Måltidsservice
- Allmän platsmark (park, gata och trafik samt samhällsbetalda resor)
- Strategisk planering
- Mark- och exploatering
- Vatten- och avlopp

## 3 Väsentliga händelser

Tekniska nämnden har lägre personalkostnader på grund av vakanser, men flera av dessa tjänster har bemannats upp under året och några rekryteringar pågår. Det är viktigt att dessa tjänster tillsätts för att förvaltningen ska kunna fokusera på sitt kärnuppdrag och arbeta för leverans och uppfylla politiskt beslutade mål och styrdokument.

### **Omvärldsanalys - påverkan från kriget i Ukraina och efterdyningar från pandemin**

Med globaliseringen påverkas våra verksamheter och vår ekonomi direkt av saker som händer i omvärlden som ligger utanför vår kontroll. Vi märkte detta tydligt under pandemin och just som restriktionerna tagits bort och samhället öppnat upp utbröt ett krig i Europa som inneburit att vi går från en form av långvarig krishantering till ett beredskapsläge med nya faktorer att hantera. Kriser som krig eller pandemi skapar världsekonomisk turbulens. Det riskerar att leda till en konjunkturnedgång med påtagliga följder för sysselsättningen och välfärdens finansiering i Sverige.

Utifrån det ändrade omvärldsläget har vi haft fokus på beredskapsfrågor, förberedelser kring flyktingmottagning och hantering av ekonomiska konsekvenser. Samtidigt har vi följeffekterna kvar från pandemin och tidigare stoppet i Suez-kanalen som påverkat tillgången på bland annat material och elektronik men även triggat kostnadsökningar. Läget är besvärligt idag samtidigt som det kan bli en

omfattande lågkonjunktur som följd.

Kriget i Ukraina påverkar våra verksamheter både direkt och indirekt, nedan har vi sammanställt de faktorer som vi identifierat i vår omvärldsbevakning.

Nuvarande utveckling påverkar pris och tillgång på	Samhällseffekter	Påverkan på förvaltningsnivå, SBF
<ul style="list-style-type: none"> <li>- Drivmedel</li> <li>- Konstgödning</li> <li>- Livsmedel</li> <li>- Stål och metallvaror</li> <li>- Trä</li> <li>- Elektricitet</li> <li>- Gas</li> <li>- Komponenter</li> <li>- Kakel och klinkers</li> <li>- Kemikalier</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Hantera effekterna från pandemin</li> <li>- Stora svängningar i priser</li> <li>- Budgetprioriteringar</li> <li>- Beredskapsläge</li> <li>- Flyktingströmmar</li> <li>- Möjliga ransoneringar</li> <li>- Höjda räntor</li> <li>- Minskad konsumtion</li> <li>- Ökad risk för arbetslöshet</li> <li>- Minskad livsmedelsproduktion</li> <li>- Risk för ökad polarisering</li> <li>- Ökad psykisk ohälsa</li> <li>- Fler hamnar i relativ fattigdom</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Stora kostnadsökningar över lag</li> <li>- Budget och ambitionsprioriteringar</li> <li>- Stora projekt pausas</li> <li>- Förseningar i tidplaner för projekt</li> <li>- Dyrare måltider</li> <li>- Prioritering av måltider för att hålla budget</li> <li>- Ökade kostnader för entreprenörer/logistik</li> <li>- Svårt att klara drift och reinvesteringar pga materialbrist</li> <li>- Ej slutförda upphandlingar</li> <li>- Beredskapsläge</li> </ul> <p><u>SBFs påverkan på andra förvaltningar:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Ökad kostnad per måltid</li> <li>- Högre internhyror</li> </ul>
<b>Möjliga risker och hot</b>		
<p>Den relativa fattigdomen ökar i takt med inflation och ökade kostnader.</p> <p>Dataintrång och cyberattacker.</p> <p>Ökad polarisering både mellan stad och land samt samhällsgrupper (ekonomiska skillnader).</p> <p>Rädsla som orsakar samhällsstörningar/konflikter.</p> <p>Desinformation och påverkanskampanjer.</p>		

## 4 Uppföljning verksamhetsmål

### 4.1 Delaktighet och demokrati

*Vi ska skapa goda förutsättningar för Enköpingsborna att ta del av och påverka samhällsutvecklingen, direkt eller indirekt genom sina folkvalda. Förutsättningar för det skapas till exempel genom tydliga och transparenta politiska processer men också direkt med medborgarna genom information, medborgardialog och insyn i kommunens gemensamma angelägenheter.*

#### 4.1.1 Mål 3: De som bor på landsbygden känner att deras del av kommunen också utvecklas

◆ Delvis på rätt väg

*Sammanhållningen mellan land och stad är viktig för att Enköping ska utvecklas på ett bra sätt. En tydlig dialog och samverkan ska lyfta kommunens olika geografiska områden, genom exempelvis kransråd, landsbygds-utvecklare och en förankrad landsbygdsstrategi. Ortsanalysernas intentioner ska tas tillvara.*

*För tekniska nämnden innebär detta att vi medverkar i utvecklingen av landsbygden utifrån de Ortsanalyser som finns framtagna. Genomförandet av planen för utbyggnad av vatten och avlopp samt gång och cykelplanen skapar möjlighet för fler att bo på landsbygden. Gång- och cykelplan, riktlinjer för*

lekplatsutveckling inkluderar kransorternas behov.

## Analys av måluppfyllelsen

Utbyggnation i Kolarvik pågår och för sjöängarna så kommer entreprenadupphandling att starta under försommaren och övergå i byggnation under T2 2023. Märsön har tillfälligt pausats för att ett vattentjänstplan behöver arbetas fram. Detta arbete påbörjas i början av 2023. Anledningen till att projektet pausats är förändring i VA lagstiftning som påverkar omvandlingsområden som inte har fastställt verksamhetsområde. VA utbyggnad inom Ekudden är pausat tills dess att detaljplanarbetet är klart. Omvärldsläget har påverkat upphandlingen gällande nytt avloppsreningsverk då osäkerheterna är stora gällande kostnader. En förutsättning för att utbyggnad av kommunalt avlopp ska kunna fortsätta enligt plan är att kapaciteten säkerställs genom denna nybyggnation.

Under 2022 har vi anlagt en ny park i Lillkyrka, här tog vi in förslag och idéer från allmänheten för att parken skulle utformas på så sätt att den uppfyller förväntningarna från dem som bor och besöker Lillkyrka. Vi har även rustat två lekplatser i kransort under året: *Örsundsbro (Hagvägen)* och *Fjärdhundra (Mostavägen)*.

Vi har kvar att slutföra tidigare uppdrag om byggnation av GC-väg till Haga där vi inte har en lösning klar gällande markåtkomst. Projektet är försenat och innan markfrågan är löst kommer inte byggnationen att kunna påbörjas.

Nämnds indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål
3 .a. Hållbarhetsindex Svenskt vatten (hållbara tjänster för brukare): VA planering Tp 1-10				
TIDIGARE UPPDRAG FRÅN KF				

Hållbarhetsindex var inte klart vid denna uppföljning.

## 4.2 Livslångt lärande

*Vi ska ge alla, från små barn till vuxna, förutsättningar att utveckla och utbilda sig, för att ge alla Enköpingsbor bra förutsättningar i livet och möjligheten att kunna leva ett självständigt liv.*

### 4.2.1 Mål 6: Enköping är en attraktiv skolkommun för både personal, elever och föräldrar

 På rätt väg

*Bra utbildningsmöjligheter är en av kommunens viktigaste framgångsfaktorer. Barn och elever som mår bra och utvecklas väl är grunden, men många andra faktorer som exempelvis lokaler, utemiljö, arbetsmiljö och anställnings-villkor bidrar också till att skapa bilden av Enköping som en bra skolkommun.*

*För tekniska nämnden innebär detta att personal och elever är nöjda med skolans fysiska arbetsmiljö, måltider och utemiljöer. Eleverna på skolorna känner ansvar och är delaktiga i både skötsel och utveckling av sina lokaler och utemiljöer.*

## Analys av måluppfyllelsen

### Förvaltning och utveckling av lokaler och utemiljöer

De årliga genomgångarna av lokalerna tillsammans med kunden genomförs enligt plan. Vi har även gjort en informationsinsats om innehåll av vår leverans vid förskolor och skolor i nära samverkan med skolans personal och localsamordnare för att ha rätt förväntningar. Vi förser verksamheterna med informationsmaterial att ta vidare i större utsträckning än tidigare. Vi har förbättrat både arbetssätt och dialoger kring problem med inomhusmiljö under året tillsammans med verksamheterna.

Vi har haft ett fokusområde under 2022 med extra underhåll på förskolor som det finns risk för inomhusmiljöproblem kan uppstå och utifrån detta gjort riktade insatser på två förskolor.

### Arbetet med Enköpings typförskola

Vi har en typförskola för Enköping och en tillhörande arbetsmetod implementerad. Efter varje byggd förskola lägger vi mycket tid på kunskapsöverföring för att ständigt förbättra både förskolan och arbetssättet. Då tittar vi på ekonomi, miljö och sociala aspekter. I Enköping har vi en egen typförskola som står sig bra ekonomiskt jämfört med externa typförskolor. Med typförskolan skapas jämställda lokaler oavsett var i kommunen våra barn bor.

### Skapa förutsättningar för naturpedagogik i skog och natur

Vi har utvecklat området runt Gröngarn/Dyarna där bland annat tillgängligheten förbättrats. Vi har också rustat upp lekplatser med nya grillplatser på: Mostavägen, Hagvägen och Ekspinnargatan. Utrustning inköpt till Ullundaskogen och Korsängens vattenpark. Guidade turer har genomförts tillsammans med Naturskolan under året. Åtgärderna som gjort ska skapa goda förutsättningar för utomhuspedagogik och friluftsliv.

Nämnds indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål
6 .a FASTIGHET: Evimetrix (Skötsel, drift och underhåll) NKI Grundskola		63%		
6 .b FASTIGHET: Evimetrix (Skötsel, drift och underhåll) NKI Förskola		51%		
6 .c MÅLTIDSSERVICE - Antal elever som väljer att äta sina måltider i skolrestaurangen				

*Evimetrix-undersökningen genomförs på våren vartannat år (2019,2021 och 2023)*

## 4.3 Gemenskap och upplevelser

*Vi ska, med särskilt fokus på barn och ungdomar, skapa förutsättningar för ett attraktivt kultur- och friluftsliv, idrottande och sociala träffpunkter som utvecklar Enköpingsbornas livskvalitet, bidrar till en meningsfull fritid samt stärker våra besökares bild av Enköping.*

### 4.3.1 Mål 11: Enköping har ett brett och tillgängligt utbud av aktiviteter och upplevelser

■ Ej på rätt väg

*Vi ska ha ett brett utbud av aktiviteter och upplevelser som är tillgängliga för alla. Utbudet är också välkänt av potentiella besökare. För att nå upp till målet behöver man förmodligen öka antalet aktiviteter i kransorterna samt renovera och utveckla Joar Blå till ett kulturhus.*

*För tekniska nämnden innebär detta att Joar skapas till en funktionell och uppskattad samlingsplats för kulturen. Detta gör vi tillsammans med upplevelsenämnden.*

### Analys av måluppfyllelsen

Årets mål med en klar programhandling och påbörjad projektering för kulturhus Joar är försenad och pågår in i 2023. Förseningen beror på en återremiss där nu programhandlingens omfattning, kalkyl och innehåll utvecklas. Den uppdaterade programhandlingen beräknas vara klar för beslut i april/maj.

Nämnds indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål
11 .a FASTIGHET: Utveckling av Joar och Kyrkbackens fastigheter				

## 4.3.2 Mål 12: Kommunens offentliga miljöer är inbjudande, trygga och tillgängliga

### ● På rätt väg

Kommunen har planer för uppgradering, skötsel och utveckling av sina utemiljöer i hela kommunen. Stadskärnan kring torget ska utvecklas och locka både besökare och företag. Det arbetet ska bidra till att Enköping blir "Årets stadskärna 2025". Genomförande av trafik-strategi och parkeringspolicy skapar förutsättningar för flera bilfria, öppna och inkluderande mötesplatser.

För tekniska nämnden innebär detta att Enköping ska vara en hållbar stad där innovationer och ekologi får utrymme att utvecklas. Stadskärnan präglas av trivsel, närhet och grönska. Stadens mark fördelas därför på ett effektivt sätt. Det innebär till exempel att gaturummet prioriteras för mindre platskrävande transporter som gång-, cykel- och kollektivtrafik. Här arbetar vi tillsammans med kommunstyrelsen (plex).

### Analys av måluppfyllelsen

#### Parkeringspolicyn och trafikstrategin

Arbetet med förbättrat busslinjenät väntas höja andelen som väljer kollektivtrafik framför eget fordon vilket bidrar till ökad andel hållbart resande. Uppföljning och analys av dom nya parkerings reglerna pågår, detta för att säkerställa att genomförda aktiviteter ger den effekt som parkeringspolicyn ska uppnå. Utveckling av gång- och cykelvägar i centrum sker enligt plan med målet att underlätta hållbart resande i enlighet med trafikstrategin.

Införande av nya lastzoner i rutnätsstaden i samarbete med centrumföreningen och företagare är påbörjad men kommer att fortsätta under 2023.

Sammantaget pågår ett riktat arbete som ska säkerställa att både parkeringspolicy och trafikstrategi förverkligas enligt beslut.

#### Gång och cykelplan

Planerade arbeten med utveckling av gång- och cykelvägar genomförs enligt plan. En trygghetsåtgärd som genomförs under året och delvis finansieras genom Klimatklivet är ett nytt cykelgarage vid resecentrum som invigs efter årsskiftet. Även utökningar av cykelställ har gjorts vid nya busshållplatser. Vi har även driftsatt en mätstation för trafiken på gång- och cykelväg med visualisering.

Under sommaren har vi använt applikationen "Crowdshopa" för att med allmänhetens hjälp kartlägga våra GC-vägar. Underlaget används för att göra prioriteringar av underhåll och reparationer.

#### Årets stadskärna 2025

Fortsatt deltagande och vi har en intern projektledare på parkenheten som håller ihop arbetet inom förvaltningen. En handlingsplan är under framtagande och vi arbetar nu med planering av aktiviteter utifrån denna.

Några genomförda och planerade aktiviteter är:

- Hänvisningsskyltar
- Mätningar av rörelse i centrum
- Riktlinjer för foodtrucks
- Extra säsongsutsmyckningar (t.ex. alla helgons dag)
- Luciatåg och marschaller

KF indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål
12 .a SCB Medborgarundersökning: NMI1 gång- och cykelvägar index	54%	-	-	60%
12 .b SCB Medborgarundersökning: NMI1 gator och vägar index	52	-	-	60



NMI som nyckeltal utgick ur SCBs medborgarundersökning 2021 och därför saknas utfallet.

Nämnds indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål
12 .c SCB Medborgarundersökning: Hur ofta används cykel som transportmedel till och från arbete/skola/aktiviteter under året.	20%	19%	22%	

### 4.3.3 Mål 13: Enköpings kommun har ett attraktivt sam-arbete med föreningsliv och företagare i leveransen av service till invånarna

◆ Delvis på rätt väg

*I framtiden kommer inte kommunen själv att kunna leverera på den servicenivå som många förväntar sig. Vi måste samarbeta med de föreningar och företagare som är engagerade i kommunen.*

*Tekniska nämnden vill att företag och föreningar ska uppleva att vi är öppna för nya idéer och samarbeten som möjliggör utveckling av service till invånarna. Här arbetar vi tillsammans med upplevelsenämnden.*

#### Analys av måluppfyllelsen

Vi har en positiv trend med ökat antal LIA-studenter och deltagande i projekt tillsammans med lärosäten. Bland annat har fastighetsförvaltning tagit emot fler LIA-studenter än tidigare år och på VA deltar vi i forskningsprojekt som innebär samverkan med högskolor och studenter.

På parkenheten har vi deltagit i arbetet med yrkeshögskolans trädgårdsutbildning med idéträdgårdar. Den samverkan vi har är värdefull både för studenterna, parkenheten och besökare i våra parker. Vi fortsätter att utveckla samarbetet med yrkeshögskolan i Enköping då det gett många positiva effekter för båda parter.

Upprustning och utveckling av leder har gjorts tillsammans med Enavandrarna, Upplandsstiftelsen och Länsstyrelsen. Utveckling av Lillkyrka Fornstig tillsammans med Lillkyrkas villaförening genomfördes också under året.

Vår VA-avdelning deltar i forskningsklustret VA-kluster Mälardalen och bidrar med kunskapsuppbyggnad. Där medverkar vi i flera projekt inom VA-kluster Mälardalen och delar värskapet för vintermötet i februari 2023.

Vi hade önskat att fler samarbeten med föreningslivet kring skötsel men det har varit svårt att hitta lämpliga objekt hos oss och svårt för flera föreningar att få loss tid från sina medlemmar.

KF indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål
13 .a Nöjd kundindex föreningsliv/övrigt civilsamhälle, föreningar och andra aktörer som samverkat med eller deltagit i föreningsdialoger och/eller utbildningar anordnade av UPN är nöjda eller mycket nöjda	77%			80%
13 .c Tjänstepersoners attityder till företagande (Svenskt näringslivs ranking)	2,83	2,61		4

## 4.4 Hållbar livsmiljö

*Vi ska långsiktigt och kontinuerligt bevara, vårda och utveckla hela kommunens miljöer, infrastruktur, skyddsfunktioner och samhällsbyggande på ekonomiskt, socialt, och ekologiskt hållbara sätt som förhindrar olyckor och skapar trygghet samt hälsosamma och goda miljöer för alla generationer.*

#### 4.4.1 Mål 14: Enköping är en klimatsmart, fossilfri och väl fungerande kommun där det är enkelt att ha en hållbar livsstil

● På rätt väg

*Kommunen tar sitt ansvar för att uppnå klimatmålen och genom att ha bra samhälls-funktioner göra vardagen smidig för våra invånare att leva klimatsmart. Det behövs en integrerad syn på olika färdmedel och möjligheterna att kombinera dessa till en hel resa. Det offentliga bör uppmuntra och påskynda initiativ från näringslivet samt individuellt ansvarstagande för att spara energi och ställa om till förnybar energi och bränslen.*

##### **Analys av måluppfyllelsen**

För Tekniska nämndens hållbarhetsarbete innebär det att prioritet ligger på att arbeta med regionala initiativ och åtgärdsprogram som Enköpings kommun bjudits in till. I huvudsak har de sin utgångspunkt utifrån Agenda 2030. Initiativen/åtgärderna berör i stor utsträckning de grundpelare i samhället som nämnden ansvarar för exempelvis VA-, dricksvattenförsörjning- och energifrågor. Tekniska nämnden har under året främst arbetat med Länsstyrelsens fyra pågående färdplaner för hållbart län (Energi/klimat, Biologisk mångfald, Vatten och Samhällsutveckling) samt regeringens livsmedelsstrategi. Vid uppföljningen för tertial tre ser vi att det både genomförts och pågår en stor mängd aktiviteter kopplade till kommunens hållbarhetsarbete där vi har framdrift.

##### **Minskad påverkan från byggnation och rivning**

Park- och Natur har arbetat mycket med återbruk i drift- och anläggningsprojekt under 2022. Fokus på att återanvända jordmassor där så är möjligt samt få användning för alla träd som dött på grund av granbarkborren i våra skogar. T.ex. Ekspinnargatans lekplats. Vi arbetar även med massbalans i alla våra anläggningsprojekt för att behöva transportera så lite massor som möjligt.

I nybyggnadsprojekt på fastighet använder vi interräntemetoden som övergripande lönsamhetskalkyl, vid enskilda val mellan två olika alternativ används LCC på nuvärdesmetoden. Vi väljer bästa möjliga teknik sett ur ett hållbart perspektiv, det innebär att göra kloka investeringar redan vid byggnation för att exempelvis få lägre drift- och underhållskostnader.

##### **Energi och effektivisering**

AFRY gjorde under året en kartläggning av våra anläggningar på VA och underlaget användes för att göra en energieffektiviseringsplan för våra anläggningar. Inom ramen för ENOFF-projektet har en liknande energieffektiviseringsplan med åtgärder tagit fram för våra fastigheter. Vi har även installerat solceller på: Hummelsta förskola, Rombergs förskola och Sandbrohallen.

##### **Hållbara transporter**

Arbetet med busslinjenätet pågår enligt plan och skapar bättre förutsättningar för kollektivt resande vilket minskar miljöpåverkan. Invigning av busslinjenätet genomfördes i juni och fick mycket utrymme i media. Vi ser att kostnaderna ökat kopplat till busslinjenätet, främst inom asfalt och maskiner. Just nu kan vi hantera detta inom projektets budget.

Park och gata har uppdaterat kraven vid upphandling gällande maskiner och drivmedel för att minska CO2 från våra anläggningsprojekt kopplat till drivmedel.

*Se även mål 12 för uppföljning av arbetet med att förbättra GC-vägar.*

##### **Måltider och livsmedel**

Fortsatt fokus på ökad andel vegetabilier, ekologiskt och ursprung Sverige. Vi låg på 68 % ursprung Sverige fram till sista november 2022. Andel ekologiska livsmedel hade ett utfall per sista november på 25% (mål 27%), problem att få tag i alla ekoprodukter pga rådande världsläge. Samt i vissa fall orimlig prisbild på ekologisk vara. Den ökade prisbild på livsmedel påverkar oss mycket. För att klara budget arbetar kökscheferna mycket aktivt med sina inköp och lägger mycket tid på detta. Vi gör ändringar i menyerna för att hålla budget utan att kvalitén ska bli sämre.

Skolköken har sen 2019 minskat matsvinnet med 24% men förskola/äldreomsorg har däremot ökat med 9%. Ökningen kopplas till svårigheter under pandemin med att ta vara på livsmedel som stått framme och kan ha utsatts för smitta. Förskolor med egen matsal har minskat i snitt med 40% sen 2019.

Ett av våra mål är att öka acceptansen för mer vegetabilier och mindre andel kött i måltiderna som serveras och vid denna uppföljning låg vi på ett ackumulerat utfall av inköpt köttandel på 9,3% för perioden januari till november (<10% är målet för 2022).

### Vatten och avlopp

AFRY har gjort en kartläggning av våra anläggningar på VA och underlaget används för att göra en energieffektiviseringsplan för våra anläggningar. Förutom energieffektiviseringar pågår flera stora projekt med nytt avloppsreningsverk och framtida dricksvattenförsörjning. Vi har också deltagit i Svenskt vattens kampanjarbetet för att minska vattenanvändning under året. Under vintern pausas kampanjarbetet för att starta upp igen med världsvattendagen i mars 2023.

KF indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål
14 .a Effekt av solcellsinstitutioner på kommunala fastigheter: Andelen använd solel av den totala elanvändningen exkl. elvärme i fastighetsavdelningens lokaler	0,78%	1,78%		3,4%
14 .b Energianvändning i fastighetsavdelningens lokaler: Normalårskorrigerad energianvändning mätt i kWh/m <sup>2</sup> (BTA), år. Basår 2018.				10%
14 .c Koldioxidutsläpp från livsmedelsinköp: Co2e/kg livsmedel	2,3%	2%		1,87%

*Uppföljningen av elproduktion och energianvändning är inte klar ännu på grund av förseningar i projektet med införande av nytt fastighetssystem där denna uppföljning ingår.*

Nämnds indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål
14. e VATTEN & AVLOPP: Svenskt vatten (miljömässig hållbarhet) Hushållning med energi, ME 1-4				
HÅLLBARHETSLÖFTE 1 - Energi & Klimat				

## 4.4.2 Mål 15: I kommunen tar vi ansvar för vår natur och bidrar till hållbara miljöer

 På rätt väg

*Som kommun ska vi ta hand om vår natur och våra natur-resurser såsom vatten för att kommande generationer också ska kunna glädjas åt dem.*

### Analys av måluppfyllelsen

Inom tekniska nämndens verksamhetsområden verkar vi för en god ekologisk balans och minskad miljöpåverkan från våra verksamheter. Vi har under året arbetat med aktiviteter utifrån kommunens hållbarhetslöften och färdplan två som handlar om biologisk mångfald. Förberedande arbete har gjorts med aktivitetsplanering för färdplan tre som handlar om vatten.

Analysen vid uppföljningen visar att det finns ett brett spektrum av aktiviteter som pågår eller påbörjas kommande år för att hållbarhetslöftena ska infrias.

### Biologisk mångfald

För att öka och skapa förutsättningar för den biologiska mångfalden i vårt hållbarhetslöfte har flera aktiviteter genomförts under året. Vår bedömning är att dess förbättrar den biologiska mångfalden och bidrar till en bättre naturupplevelse. Ett stort fokus under 2022 har varit granbarkborreåtgärder. Men alla skötselinsatser är unika och tar hänsyn till plats och arter. För att kunna säkerställa korrekta åtgärder och planering har kartläggning av värdefulla arter i tätortsnära naturmiljöer genomförts. Några saker vi arbetat med under 2022 förutom barkborreåtgärderna har varit:

- Vi har ansökt och fått bidrag för framtagandet av en mångbruksplan från Länsstyrelsen. Denna kommer att bli klar under kommande år.
- Pollinatörsgynnande växter har planterats vid Gröngarn/Dyarna, Trögdsparken och Åpromenaden.

- Några naturvårdsarbeten som genomförts 2022: Åspuss, Ullundaskogen, Storskogen, Fagerskogen, Gröngarnsåsen
- Återbruk av träd vi behövt fälla (t.ex. på grund av granbarkborre) har återbrukats i bland annat: Ekspinnargatans lekplats, Snäckedals aktivitetsyta och Trögdsparken.
- Faunadepåer för skapats vid Mostavägens lekplats, Fjärdhundras skogar (t.ex. söder om brandstationen), Örsundsbro skogar, t.ex. Salnecke, Grillbys skogar
- Mer betade marker:  
Gröngarn/Dyarna har fått en utökad kohage samt fårhage och Kesudden har fått en ny hage.
- Gröninfrastrukturprojekt har genomförts vid Ullundaskogen och Storskogen
- Nytt informationsmaterial på vår webb om invasiva arter. Syftet är att öka kunskapen bidra med råd om hur dessa ska hanteras.
- Riktad bekämpning av invasiva arter, bland annat lupiner längst vägarna.

### Motverka främmande invasiva arter

Vi har säkerställt att information om invasiva arter finns tillgänglig på kommunens hemsida

<https://enkoping.se/bo-trafik-och-miljo/vaxter-och-trad/invasiva-arter.html>

Ett samarbete med Länsstyrelsen genomfördes för att testa olika typer av bekämpning av invasiva arter (t.ex. björnloka). Vi har påbörjat kartläggning av invasiva arter i ett nytt kartskikt med hjälp av GIS-avdelningen.

### Vatten - vårt viktigaste livsmedel

På grund av omvärldsläget och problemet med upphandling av nytt avloppsreningsverk blev det en försening under våren. Projektet fortsätter och är i planeringsfasen. Länsstyrelsen har medgivit dispens om förlängd igångsättningstid med 2 år.

Framtida lösning för dricksvattenförsörjning pågår och närmast i tid pågår med förberedelser inför upphandling av systemhandling i samverkan med Mälarenergi.

Som en del i arbetet med vattenbesparing har snålspolande kranar sätts in på samtliga skolor under 2022. Sensorstyrda kranar byts löpande vid behov av ersättning. Vi byter även ut vattenmätare löpande till nya digitala sådana, det ger förbättrad uppföljning och debitering så våra användare lättare kan följa upp sin förbrukning.

Några pågående projekt där vi sökt bidrag och fått stöd är:

- **Projekt "Riskanalys med känslighetskarta"**: En riskanalys med känslighetskarta tas fram, främst över Munksundets tillrinningsområde. Detta kommer ge ett bättre underlag för att de centrala delarna av Enköping ska kunna utvecklas utan att riskera att dricksvattenkvalitén försämras. Resultaten av projektet kommer även bli ett viktigt underlag för det framtida arbetet med att revidera vattenskyddsområdet. Projektet påbörjades i slutet av 2022 och beräknas vara färdigt hösten 2023.  
*(här har vi fått bidrag med 50 % av total projektkostnad)*
- **Projekt "PFAS-kartläggning"**: Med hjälp av konsult ska en PFAS-kartläggning utföras. Projektet ska kartlägga möjliga källor till PFAS-påverkan på yt- och grundvatten i Enköpings kommun, samt göra en riskbedömning av dessa. Projektet påbörjades i slutet av 2022 och beräknas vara färdigt hösten 2023.  
*(här har vi fått bidrag med 50 % av total projektkostnad)*
- **Projekt "Utökad flödesmätning i dricksvattensystemet"**: I projektet ska flödesmätare köpas in och installeras på strategiska platser i dricksvattennätet. De ska också vara uppkopplade till driftövervakningssystemet. Detta kommer leda till en bättre kunskap och övervakning av flödesvariationer i dricksvattensystemet samt öka möjligheten att hitta läckor. Projektet påbörjades i slutet av 2022 och beräknas vara färdigt hösten 2023  
*(här har vi fått bidrag med 50 % av total projektkostnad)*

KF indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål
15 .e Kolada – Agenda 2030 (U07514) Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)	20%	23%		31,5%
15 .f Produktionsland Sverige, måltidsservice inköp.	63%	86%		61,4%

Nämnds indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål
15. g VATTEN & AVLOPP: Svenskt vatten (miljömässig hållbarhet) Miljökrav, Mm 1-5				
15 .f Produktionsland Sverige, måltidsservice inköp				
15. h VATTEN & AVLOPP: Svenskt vatten (miljömässig hållbarhet) Vattentillgång, Mv 1-3				
15. i VATTEN & AVLOPP: Svenskt vatten (miljömässig hållbarhet) Hushållning med ändliga resurser, Mr 1-3				
HÅLLBARHETSLÖFTE 2 -Ekosystem och biologisk mångfald				
FÄRDPLAN 3 - Vatten				

#### 4.4.3 Mål 16: Enköpings kommun ska präglas av trygghet, jämställdhet och tillit

##### ● På rätt väg

*För skolan och omsorgen behöver värdegrundsarbetet vara levande på olika sätt för att verksamheterna ska präglas av trygghet, jämställdhet och tillit.*

*För tekniska nämnden innebär detta att vi vill att kommuninnevånare och besökare ska på ett tryggt sätt kunna vistas i alla offentliga miljöer, när som helst på dygnet och under hela året. Barn och unga ska självständigt kunna ta sig till exempelvis skolan eller idrottsaktiviteter på egen hand. Alla nämnder behöver medverka för att vi ska nå detta mål.*

##### Analys av måluppfyllelsen

SCB medborgarundersökning visar att vi ligger kvar på samma utfall som föregående år med 75% som upplevde sig trygga att vistas utomhus på kvällar och helger. Det är en förhållandevis hög siffra under ett år med stora oroligheter i världen i kombination med bland annat en negativ trend med ökande skjutningar i närliggande storstäder.

Arbetet med trygga utomhusmiljöer kopplar an till "Tryggare Enköping" och vi via felanmälningar och ärenden från kontaktcenter har vi riktat insatser där vi fått signaler om att en plats eller område upplevts som mörkt eller otryggt. Vi har kompletterat belysningen på platser som ansetts otrygga, som gång- och cykeltunnlar, cykelstråk, parker och lekplatser. Vi arbetar även för att snabbt reparera skador som uppkommer på mark, lokaler, skolgårdar mm.

##### Trafiksäkerhet

I projektet för nytt busslinjenät bygger vi nya och uppdaterar befintliga busshållplatser. Det som förbättras är både tillgängligheten, belysning och barriärer mellan resenärer och övrig trafik. Även övergångsställen vid hållplatserna ses över och förbättras vid behov.

##### Säkra skolvägar

Det påbörjade arbetet med säkra skolvägar tillsammans med utbildningsförvaltningen fortsätter under året. Ett av arbetena där ett omtag görs är en ny trafikutredning runt Munksundsskolan då tidigare insatser inte gett tillräcklig effekt. Vi gör därför en ny utredning för att få in mer underlag och hitta nya möjliga lösningar för området.

##### Belysning

Vi följer planen för belysning men har vissa förseningar på grund av försenade leveranser utifrån världsläget. Vi kompletterar även nya busshållplatserna med utökad belysning där det behövs. Belysningsåtgärder under 2022 har varit:

- Belysning GCV Fagerudd
- Belysning JP Johansson gata
- Belysning Ullundavägen

- Belysning Verkmästarvägen
- Utveckling av belysning vid Fjärdhundraparken
- Utveckling av belysning vid Kaplan
- Utveckling av belysning vid Åpromenaden och Skolparken

KF indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål
16 .c Medborgarundersökning, del a: Trygghetsindex: hur tryggt och säkert du kan vistas utomhus på kvällar och helger SCB	64%	-		70%

#### 4.4.4 Mål 17: Vi tar tillvara på landsbygdens och Mälarens resurser och möjligheter

 Delvis på rätt väg

*Enköping är en landsbyggds-kommun vid Mälaren med tillgångar och möjligheter som har stor potential. I samverkan med människor och organisationer kan vi utveckla kommunen till gagn för Enköpingsborna och en växande besöksnäring.*

##### Analys av måluppfyllelsen

Målsättningen att utifrån tekniska nämndens kunskaper om grönområden och infrastruktur vara med att utveckla skärgården runt Enköping har varit svårt att hitta aktiviteter för då vi inte har rådighet över mark runt Mälaren i alltför stor utsträckning. Däremot har vi fokuserat på utveckling av grön- och friluftsområden där bedömningen är att vi genom de insatser som gjorts bidrar till måluppfyllnad.

##### Utveckling av skärgården

Närmast angränsande till skärgårdens utveckling av det pågående uppdraget med renowing av hamnen och Klosterparken. Renoveringen är ett flerårigt projekt där vi nu fått tillståndet från länsstyrelsen för att genomföra muddring. Vi går nu in i nästa fas med detaljprojektering och planering av masshanteringen från muddringen.

##### Utveckling av grönområden och friluftsområden

Vi har fortsatt det fleråriga arbetet med att Gröngarnsåsen-Dyarna att bli kommunalt naturreservat och utvecklat skötselplanen (ökad betesareal, skyltar, skötselåtgärder m.m.). I kransorterna har vi arbetat med följande utvecklingsprojekt under året:

- Anläggning Trögdsparken
- Utveckling Lillkyrkas Fornstig
- Rövning Äspusslingen
- Utveckling Upplandsleden

##### Upprustning av friluftsbaden

Vi har tillsammans med upplevelseförvaltningen tagit fram en plan för friluftsbaden gällande utrustning och upprustning. Från 2023 kommer upplevelseförvaltningen att ta över driften av friluftsbaden och överlämning är säkerställd.

Nämnds indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål
PARK: Utveckling av grönområden och friluftsområden				

#### 4.4.5 Mål 18: Kransorternas utveckling och tillväxt är viktig för dess invånare, men även för den omkringliggande landsbygden

◆ Delvis på rätt väg

*Kommunen har en än tydligare roll som samhällsutvecklare i våra mindre orter. I samverkan med egna bolag och med marknaden ska potentialen tas tillvara. Utveckla den digitala infrastrukturen. Säkra en långsiktigt hållbar livsmedels-försörjning.*

*Vår infrastruktur på landsbygd och i kransort ska vara väl fungerande så det underlättar tillväxt och utveckling och företagande. Även väl fungerande och attraktiva fastigheter för kommunal service bidrar till att fler väljer att bo och arbeta i hela kommunen. Måltidsservice har fortsatt fokus på att öka andelen närproducerade livsmedel.*

##### Analys av måluppfyllelsen

Bedömningen vid uppföljningen är att det arbete som pågår bidrar till måluppfyllelsen. Men utifrån omvärldsläget finns utmaningar med livsmedel och byggnation kopplat till både prisökningar och tillgång. Vi har även förseningar i utbyggnaden av VA på landsbygd som gör att den sammantagna bedömningen är att vi är delvis på rätt väg.

##### Förskolor och skolor i kransort

Attraktiva förskolor och skolor i kransorterna är en viktig förutsättning för att fler ska välja att bosätta sig i våra kransorter med omnejd. Under 2022 fick vi nya förskolor i både Grillby och Hummelsta. Förskolan i Hummelsta invigdes till höstterminen 2022 men vi har lite kompletterande arbete kvar med utemiljön.

##### Utbyggnad av VA på landsbygden

Utbyggnation i Kolarvik pågår och för sjöängarna så kommer entreprenadupphandling att starta under försommaren och övergå i byggnation under T2 2023. Märsön har tillfälligt pausats för att ett vattentjänstplan behöver arbetas fram. Detta arbete påbörjas i början av 2023. Anledningen till att projektet pausats är förändring i VA lagstiftning som påverkar omvandlingsområden som inte har fastställt verksamhetsområde. VA utbyggnad inom Ekudden är pausat tills dess att detaljplanarbetet är klart.

##### Ökad andel livsmedel från Sverige

Vi låg på 68 % ursprung Sverige fram till sista november 2022. Andel ekologiska livsmedel hade ett utfall per sista november på 25% (mål 27%), problem att få tag i alla ekoprodukter pga rådande världsläge. Samt i vissa fall orimlig prisbild på ekologisk vara. Den ökade prisbilden på livsmedel påverkar oss mycket. För att klara budget arbetar kökscheferna mycket aktivt med sina inköp och lägger mycket tid på detta. Vi gör ändringar i menyerna för att hålla budget utan att kvalitén ska bli sämre.

Nämnds indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål
18. a VATTEN & AVLOPP: Hållbarhetsindex (hållbara tjänster för brukare) VA planering, Tp 1-10				
18. x SCB Medborgarundersökning, Medborgarnas nöjdhet med parker och lekplatser	80%	81%	81%	

*Utfallet för VA med hållbarhetsindex var ännu inte tillgängligt vid denna uppföljning*

## 4.5 Näringsliv och arbetsmarknad

*Vi ska göra kommunen attraktiv genom att skapa gynnsamma villkor för företag och arbetsgivare, bland annat genom att arbeta innovativt med att utveckla kompetensförsörjning, ha en god och effektiv offentlig service samt goda kommunikationer.*

## 4.5.1 Mål 19: Enköping är en attraktiv kommun för företag och organisationer

● På rätt väg

*Företag och organisationer (som till exempel försvars-makten och Fjärdhundraland) ska uppleva att kommunen är en bra part i deras utveckling.*

*Fungerande och genomtänkt infrastruktur och trafiklösningar är en viktig förutsättning för att företag och organisationer ska välja och utvecklas i kommunen. Vi arbetar nära kommunstyrelsen och plexuskottet för att tillsammans skapa goda förutsättningar som håller över tid.*

### Analys av måluppfyllelsen

Den stora prioriteringen och mest resurskrävande under året har varit arbetet med nytt busslinjenät som är en möjliggörare för hållbart resande och arbetspendling. Planering och utbyggnad av busslinjenätet pågår vid uppföljning enligt plan.

Under 2022 hade vi även fokus på att förenkla för fler företag att lämna anbud på ramavtal. På de stora ramavtalen kan vi välja att dela upp avtalsområdena i kategorier, en entreprenör för skolfastigheter, en för vård och omsorg mm. Där det går att genomföra skapas möjligheten även för mindre företag och entreprenörer att lämna anbud.

Nämnds indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål
19 .a SCB Medborgarundersökning - Trafiksäkerheten på gator och bilvägar, andel nöjda (NMI)				

*NMI har utgått ur SCBs medborgarundersökning och därför har vi inte kunnat följa upp indikatorn.*

## 4.5.2 Mål 20: Enköping har en stark besöksnäring

◆ Delvis på rätt väg

*Turism och besöksnäring har stor betydelse för syssel-sättningen i Enköpings kommun, men också som ett sätt att marknadsföra Enköping.*

*Tekniska nämnden bidrar med fysiska förutsättningar för olika former av besök och upplevelser. Vi fortsätter att utveckla och förbättra hamnområdet, våra parker, vattenparker och grönområden för att attrahera fler besökare. Det ska finnas goda förutsättningar att komma och stanna som besökare till Enköping med både båt och husbil.*

### Analys av måluppfyllelsen

Den samlade bedömningen är att utvecklingen av besöksområden både i centralort och landsbygd tagit flera kliv framåt. Men det fleråriga projektet med utveckling av hamnområdet tar lång tid att genomföra på grund av komplexa processer när det gäller vattenverksamhet. På grund av den långa tiden är bedömningen att vi delvis uppfyller målet.

### Besöksnäring - utveckling av våra parker och grönområden

Parkerna i Enköping är viktiga för besöksnäringen och utveckling som gjorts under året för att bidra till ökad andel besökare har bland annat varit utveckling av:

- Fridegårdsparken (reovering/utveckling)
- Gröngarn/Dyarna (spång, tillgänglighet, naturpedagogik, bete, grillplatser, ny våtmark/damm, parkering för rörelsehindrade, sittplatser, m.m.)
- Rådhusgården (reovering/utveckling)



- Renovering Drömparken (en yta)
- Räkning av besökare i Storskogen/Upplandsleden tillsammans med Upplandsstiftelsen
- Genomfört och deltagit i Trädgårdsdagen
- temaguidningar: magnolia, sommarblommor, trädvandring, naturguidningar, invigningsvandringar Bredsand och Äspuss.

### Hamnområdets utveckling

Utvecklingen av Klosterparken och hamnen pågår men går långsamt framåt. Detta beror på att tillstånden för arbeten i vattenområde är komplexa och tar tid men även att vi behöver säkra vattentäkten i Klosterparken. Vi har nu fått tillstånd för muddringen och projekteringen av startad. Vi har ett nytt bokningssystem för båtar och bilar som är enklare än den tidigare lösningen vi haft. Under perioden maj-september har vi även haft en "hamnvård" på plats för att hjälpa besökare vilket varit uppskattat. Denna roll kommer framöver att ingå i vår ordinarie planering med säsongsanställningar.

Nämnds indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål
TIDIGARE UPPDRAG FRÅN KF				

## 5 Uppföljning medarbetarmål

### 5.1 Mål 21: Ökat medarbetarengagemang

◆ Delvis på rätt väg

#### Analys av målluppfyllelsen

Samhällsbyggnadsförvaltningen har ökat sitt HME under året till 80 från tidigare 78. Att utfallet inte passerat startåret ännu var väntat. Åren med pandemi och beredskap har inverkat men aktiviteter som genomförts för att parera har haft önskad effekt och HME fortsätter att förbättras.

#### HME nedbrutet per områden för 2022

Motivation = 77

Ledarskap = 82

Styrning = 82

Förvaltningen genomförde även en medarbetarundersökning och flera kompletterande undersökningar om bland annat digital arbetsmiljö och hemarbete. De undersökningarna låg sedan till grund för arbetet med att höja HME. Den detaljerade och anonyma undersökningen tillför mycket viktigt underlag för att hitta både utmaningar som behöver hanteras men också goda exempel att sprida vidare och inspireras av.


#### Några förbättringar som genomförts under 2022 har varit:

- Ledarutveckling inom SBF (forum, förändringsledning, värdegrund mfl)
- Aktivt arbete med att fira framgångar och uppmärksamma goda exempel
- Förvaltningsgemensam målbild och förbättringsresa mot "Stolta samhällsbyggare"
- Tydliga uppdrag och rollbeskrivningar finns för alla verksamheter och medarbetare.
- Kompetensutvecklingsrutin och struktur med utbildningsmatriser
- Gemensamma aktiviteter under året med friluftsdag, förvaltningsfika, medarbetardag och chefsträffar
- Utveckling av vårt friskvårdserbjudande som kompletterades med livsvård
- Rekryteringsgrupper för att nyttja varandras styrkor
- Underlätta för cheferna i vardagen med administration, rutiner och uppföljning
- Förbättringar i mötesstrukturer (APT, ledningsgrupp, projektstyrning, avstämningar mfl)
- Genomlysningar av uppdrag och organisation med genomförda förbättringar (exempelvis på park, gata och trafik, planavdelningen, VA och staben)

KF indikatorer	Startläge	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål
21. Hållbart medarbetarengagemang (HME)	83	78	79	77	84

Nämnds indikatorer	Startläge	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål
Hållbart medarbetarengagemang TN	85	78	78	80	85

## 5.2 Mål 22: Ledare/chefer känner att de har rätt förutsättningar att göra ett bra jobb och utvecklas i sin roll

 Delvis på rätt väg

### Analys av måluppfyllelsen

Det summerade utfallet för frågor till cheferna om deras förutsättningar ligger oförändrat för tredje året i rad. Det är främst två frågor som ligger lågt och som behöver extra insatser för att kunna höja utfallet. De områden som vi behöver förbättra handlar om verktyg och stöd i chefsuppdraget. De två frågorna når endast 58%.


- Jag har tillgång till användbara verktyg för att kunna utföra mitt chefsuppdrag (mallar, verktyg, styrdokument, anvisningar, policyer)
- Jag har stöd för att utföra mitt chefsuppdrag (nätverk, stödfunktioner, support etc.)

En positiv utveckling är att på delfrågan om våra chefer upplever sitt uppdrag som tydlig svarade 88% ja och på frågan om de får den kompetensutveckling de efterfrågar var utfallet hela 92%.

KF indikatorer	Startläge	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål
22 .a Chefsfrågor medarbetarenkät	82	80	80	79	85

Nämnds indikatorer	Startläge	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål
Chefsfrågor medarbetarenkät TN	82	80	80	80	85

## 5.3 Mål 23: Sjukfrånvaron i Enköping ska minska

 Ej på rätt väg

### Analys av måluppfyllelsen

Den totala sjukfrånvaron för 2022 var 6,5% vilket är en ökning jämfört mot föregående år. Det är främst den långa sjukfrånvaron som ökat under året.

Förvaltningen har under åren med pandemi klarat att hålla sjukfrånvaron på bra nivåer tack vare ett aktivt arbete ute i verksamheterna. När det gäller den långa sjukfrånvaron ser vi att det finns effekter från pandemin kvar i form av post-covid som kommer att påverka sjukfrånvaron även kommande år.

Förvaltningen genomförde en medarbetarundersökning under våren och utfallet visar att vi backat på frågan om arbetssituation till 78 där vi 2019 låg på 81. Det ansträngda läget från pandemin inverkar på arbetssituationen. Medarbetarundersökningen har gett varje arbetsgrupp ett utfall vilket underlättar för våra chefer att arbeta vidare med sina styrkor och utmaningar. Denna undersökning tillsammans med utfallen från enkäten för aktiva åtgärder ger en bra grund för utveckling av både frisknärvaro och

arbetsmiljön.

KF indikatorer	Startläge	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål
23 .a Sjukfrånvarostatistik	7,6%	8%	7,7%	8,2%	5,6%

Nämnds indikatorer	Startläge	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål
Sjukfrånvaro TN	4,9%	4,7%	5,3%	6,5%	4,9%

## 5.4 Mål 24: Kommunens (externa) personalomsättning är lägre än åtta procent

● På rätt väg

### Analys av måluppfyllelsen

Den externa personalomsättningen visar en på en minskning jämfört med föregående år och är förhållandevis låg. Vi kan även utläsa av medarbetarundersökningen att våra anställda i stor utsträckning trivs på sina arbetsplatser. Den omsättning som skett har varit väldigt jämt fördelad mellan olika yrkesgrupper och verksamheter. En framgång under året är att inom måltidsservice där vi har en svårrekryterad yrkesgrupp (kockar) har vi en låg omsättning och har dessutom lyckats att attrahera nya medarbetare.

Förvaltningen har genom sin kvalitetsplan arbetar med flertalet aktiviteter för att stärka vårt varumärke, medarbetarskapet och ledarskap. Vi ser effekter av det arbetet både i HME och i minskad personalomsättning.

KF indikatorer	Startläge	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål
24 .a Extern personalomsättning (slutar i kommunen)	10,6%	10%	10,8%	10,3%	8%

Nämnds indikatorer	Startläge	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål
Extern personalomsättning TN	10,3%	7%	10,2%	6,2%	8%

## 6 Uppföljning ekonomi

Tekniska nämndens driftsbudget för skattefinansierad löpande verksamhet för 2022 uppgår till 115,5 miljoner kronor och utfallet per sista december uppgår till 94,7 miljoner kronor. Det innebär ett överskott på 20,8 miljoner kronor. Avvikelsen mellan budget och utfall beror på att momsåtersökning av fastigheter för åren 2019, 2020 och 2021 har resulterat i en extra utbetalning. Även en rättning av utrangering som skedde år 2021 har skett. Utöver detta har förvaltningen lägre personalkostnad på grund av vakanser. Det är viktigt att dessa tjänster tillsätts för att förvaltningen ska kunna fokusera på sitt kärnuppdrag och arbeta för leverans och uppfylla politiskt beslutade mål och styrdokument. Överskottet beror även på lägre kostnad för förstudier och utredningar.

Tekniska nämndens budget för specialfastigheter, lokalbank och kostnader av engångskaraktär relaterat till fastigheter så som rivning, sanering, tvister och nedskrivningar är 46,2 miljoner kronor. Utfallet vid året slut visade ett överskott på 2,6 miljoner kronor. Avvikelsen mellan budget och utfall beror framförallt på ett överskott då kommunen haft hög grad av uthyrning av sina fastigheter.

Total driftbudget för förvaltningens skattefinansierade verksamhet uppgår till 161,7 miljoner kronor och

utfallet per sista december är 138,4 miljoner kronor. Det innebär ett totalt överskott på 23,3 miljoner kronor för förvaltningen.

## 6.1 Resultaträkning

Intäkter / Kostnader (mnkr)	Bokslut 2021	Budget 2022	Utfall helår 2022	Avvikelse utfall mot budget
Taxor och avgifter	-24,7	-22,2	-28,9	6,7
Bidrag (intäkter)	-13,0	-5,8	-22,4	16,6
Övriga intäkter	-613,8	-613,9	-624,6	10,7
<b>Summa intäkter</b>	<b>-651,5</b>	<b>-641,9</b>	<b>-675,9</b>	<b>34,0</b>
Personalkostnader	163,9	180,9	177,1	3,8
Bidrag (kostnader)	0,3	0,3	0,4	-0,1
Köp av verksamhet	16,0	14,1	23,2	-9,1
Lokalhyror	113,0	118,8	118,5	0,3
Övriga driftskostnader	305,1	314,5	321,3	-6,8
Kapitaltjänstkostnader	166,1	175,0	173,8	1,2
<b>Summa kostnader</b>	<b>764,4</b>	<b>803,6</b>	<b>814,3</b>	<b>-10,7</b>
<b>Summa totalt (mnkr)</b>	<b>112,9</b>	<b>161,7</b>	<b>138,4</b>	<b>23,3</b>

## 6.2

## 6.3 Driftsredovisning

Verksamhet (mnkr)	Bokslut 2021	Budget 2022	Utfall helår 2022	Avvikelse utfall mot budget
Block 1. Politisk Verksamhet	-1,5	-1,4	-1,8	-0,4
Block 2. Infrastruktur, skydd mm				
-215 Fysisk och teknisk planering	-9,8	-9,2	-14,3	-5,1
-249 Vägnät och parkering	-53,2	-59,2	-60,4	-1,2
-250 Parker	-24,8	-30,7	-30,9	-0,2
-263 Miljö- och hållbar utveckling	-1,3	-1,0	-0,9	0,1
-290 Infrastruktur, skydd mm totalt	-1,5	-6,8	0,8	7,6
Block 5. Vård och Omsorg				
-530 Färdtjänst, Riksfärdtjänst	-7,1	-9,3	-9,9	-0,6
Block 7. Affärsverksamhet				
-805 Hamnverksamhet	-0,4	-0,8	-0,4	0,4
-810 Kommersiell verksamhet	4,2	4,0	3,9	-0,1
-832 Buss och biltransporter	-0,9	-1,1	-0,2	0,9
-910 Gemensamma lokaler	5,1	0,0	7,6	7,6
-920 Gemensamma verksamheter	0,8	0,0	1,3	1,3
ÖVRIGA LOKALER				
-215 Fysisk och teknisk planering, Lokalbank	0,0	-4,5	-2,4	2,1
-290 Infrastruktur, skydd mm totalt, Specialfastigheter	-6,5	-5,0	-6,0	-1,0
-910 Gemensamma lokaler, Ej hyresgrundande kostnader	-16,0	-36,7	-35,2	1,5
-51 -57 Extra momsåtersökning fastigheter VO			10,4	10,4
<b>Totalt (mnkr)</b>	<b>-112,9</b>	<b>-161,7</b>	<b>-138,4</b>	<b>23,3</b>

## 6.4 Ekonomisk analys

Tekniska nämndens drift av alla verksamheter exklusive specialfastigheter, lokalbank och kostnader av engångskaraktär relaterat till fastigheter så som rivning, sanering, tvister och nedskrivningar visar ett överskott på 20,7 miljoner kronor mot budget.

- Överskottet beror framförallt på lägre personalkostnader på grund av vakanser. Flera av dessa tjänster är tillsatta under året och det pågår rekryteringar. Måltids- och städservice har haft utmaningar i att bemanna för sitt uppdrag under året på grund av mycket sjukfrånvaro och vakanser, men verksamhetens medarbetare har hjälpts åt att lösa uppdraget.
- På grund av den inflation som råder har kostnader för livsmedel ökat drastiskt under året, vilket påverkar kostnaderna för måltidsservice.
- Planavgift av engångskaraktär har fakturerats stor logistikanläggning.
- Kostnaderna för vinterväghållning har ökat på grund av marknadsläget för denna typ av tjänst.
- I kommunens fina parker har arbetet med egen personal skett i större utsträckning än budgeterat, då arbetet var budgeterat att utföras med säsonganställda.
- Ökade intäkter för parkering efter att kommunen har infört en ny parkeringspolicy.
- Förvaltningsrätten har beslutat att leverantör inom entreprenadarbeten inte har rätt till skadestånd, vilket ger ett överskott mot budget då kostnad hade reserverats i årsbokslutet år 2021.
- Våra fastigheter som är uthyrningsbara har ett överskott på 2,6 miljoner kronor om två enskilda

poster av engångskaraktär vilka beskrivs nedan exkluderas. Överskottet för driften av fastigheter beror på minskat avhjälpande underhåll och att investeringar i form av planerat underhåll inte kunnat utföras i den utsträckning som var planerat på grund av bland annat långa leveranstider på material. Det resulterar i att investeringar inte har kunnat aktiveras till kapitaltjänst, det vill säga kostnad i driften, under året i den utsträckningen som var planerat. Ytterligare en anledning till överskottet är momsåtersökning i december avseende 2022 som inte var budgeterad.

- Fastighetsavdelningen påverkas av att en korrigerig av felaktig utrangering år 2021 har skett, vilket ger ett överskott på 6,7 miljoner kronor.
- Under året har moms återsökts för lokaler inom vård och omsorgsförvaltningen samt socialförvaltningen, vilket genererar ett överskott på 10,4 miljoner kronor.
- Lägre kostnader för förstudier och utredningar med 3,6 miljoner kronor.
- Förvaltningen har fått ersättning för sjuklönekostnader motsvarande 1,0 miljoner kronor.

Teknisk nämnd ansvarar för kommunens specialfastigheter så som exempelvis Rosengårdens omvårdnadsboende, Sommarro och Westerlundska gården. Specialfastigheterna visar ett underskott på 1,0 miljoner kronor.

Teknisk nämnd ansvarar även för kommunens lokalbank, det vill säga lokaler som saknar hyresgäster. Lokalbanken visar ett överskott på 2,1 miljoner kronor då få fastighetsobjekt har varit outhyrda under året.

Det finns kostnader för fastigheter av engångskaraktär, så som rivning, sanering, tvister och nedskrivningar av bokförda värden på fastigheter. Här återfinns kostnad för exempelvis rivning av kommunhus och sanering inför byggandet av nya gymnasieskolan. För att minimera kostnader för kommunen och för att minska kommunens miljöpåverkan pågår arbetet med att ta vara på utrustning och material från fastigheter som inte används eller som ska rivas så detta kan återanvändas. Arbetet pågår även inom kommunen med framtagande av strategiska vägledning kring sanering. Denna post visar ett överskott på 1,5 miljoner kronor.

Tekniska nämndens drift av alla verksamheter visar ett överskott på 23,3 miljoner kronor mot budget.

## **6.4.1 Särskild ekonomisk påverkan**

### **Direkta kostnader till följd av covid-19**

Förvaltningen har fått ersättning för sjuklönekostnader motsvarande 1,0 miljoner kronor.

Resandet med samhällsbetalda resor har minskat under covid, men resandet har ökat senare delen av året.

Vatten och avlopp har varit delaktiga i forskningsprojektet Crush covid. Syftet var att kartlägga och försöka dämpa ökad smittspridning, samt kraftiga lokala utbrott. Projektet har bland annat inneburit att prover har tagits på avloppsvatten för att undersöka förekomst av SARS-CoV-2-viruset. Det har medfört en ökad kostnad i den dagliga verksamheten för laboratoriematerial, analyskostnader och transporter med 0,1 mkr.

### **Direkta kostnader till följd av Ukraina-kriget**

Förvaltningen har haft kostnader på 1,6 mnkr för iordningställande, hyreskostnader och livsmedel gällande flyktingmottagning från Ukraina. Alla kostnader har täckts via hyresintäkter från kommunens integrationsenhet samt via bidrag från Migrationsverket.

### **Direkta kostnader till följd av inflationen**

- Kommunen har bundet pris för elhandel under år 2022.
- Priset på fjärrvärme kommer att justeras under år 2023.
- Leverantören för avfallshantering har ökat priserna med 8 %.
- Ökade drivmedelspriser påverkar kostnader för samhällsbetalda resor när drivmedelsindex ökar.
- Ökade drivmedelspriser påverkar kostnader för kommunens egna fordon och maskiner.
- Ökade kostnader för intervåghållning kopplat till ökade materialpriser och index för tjänsten.
- Ökade livsmedelspriser för måltider till förskola, skola och äldreomsorg.

- Brist på komponenter har medfört att vi har beställt hem större lager av underhållsmaterial till gatubelysningen för att undvika risken att inte kunna åtgärda fel.
- Prisökningar på asfalt på grund av att asfaltsverk drivs med diesel.
- Prisökning för stål så som exempelvis armeringsjärn.
- Delar till bevakningslarm är svårt att tillhandahålla för leverantörer, vilket framhäver vikten av att befintliga larm monteras ner för återanvändning vid avyttring av fastighet.
- Ökade kostnader för material till parkerna så som exempelvis plantor.
- Ökade kostnader för entreprenad vid byggnation, vilket kommer att påverka kostnaden för kapitaltjänst när byggnationen tas i bruk och kommer att belasta driften i form av kapitaltjänst.

## 6.5 Åtgärder för budget i balans

Fastighetsavdelningen arbetar med energieffektivisering, säkerhetsåtgärder samt underhållsplanering som bidrar till lägre driftskostnader samt för att behålla värdet på fastigheten över tid. Det pågår arbete med att minska energianvändningen och även effektanvändningen för el genom beteendeförändring i kommunens fastigheter. Det pågår även energikartläggningar och aktiviteter utifrån dessa för att minska energi- och effektanvändningen.

Måltidsservice har genomfört åtgärder för att möta de avvikelser som uppstått till följd av covid-19 och inflationen som påverkat livsmedelsinköp drastiskt. Nedgång i antalet måltider har pareras genom effektiv bemanning och att livsmedelsinköp har anpassats.

Städsservice har genomfört åtgärder planerar löpande sina insatser för att fullfölja sina åtaganden med effektiv användning av personal.

Utveckling av samhällsbyggnadsprocessen enligt politisk ambition med stadsdelsutveckling har medfört behov av nya tjänster. Även kommunens ökade befolkning de senaste åren skapar ett ökat behov av utveckling inom samhällsbyggnad. Kostnaden för nya tjänster hanteras år 2022 inom förvaltningen på grund av tillfälligt ändrad sysselsättningsgrad bland medarbetare och att vissa förstudier har kunnat skjutas fram i tiden.

Fastighetsavdelningen arbetar kontinuerligt med en fastighetsöversyn av lokaler som inte används av kommunen och som kan användas som ersättningslokal eller kan avyttras.

Kostnadsutvecklingen till följd av hög inflation bevakas och avdelningarna ser över vilka åtgärder som kan motverka ökade kostnader.

## 6.6 Ekonomiska nyckeltal

Nyckeltal	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Budget 2022	Utfall 2022
Fastighet totalkostnad alla fastigheter per kvm (kr)	1 108,77	1 267,20	1 164,68	1 458,65
Fastighet planerad underhållskostnad Egna Fastigheter per kvm (kr)	231,53	231,30	485,43	194,53
Fastighet avhjälpande underhållskostnad Egna Fastigheter per kvm (kr)	44,85	38,73	37,85	41,48
Fastighet energiförbrukning i kommunens fastigheter per kvm (kWh)	195,00	194,00	187,00	187,00
Gata driftskostnad per kvm (kr)	20,92	22,45	22,94	24,65
Park totalkostnad per invånare (kr)	500,00	438,00	547,00	496,00
Måltid dagsportion mellanstadieelev (kr)	28,50	27,38	28,76	28,00

### Fastighet - Totalkostnad alla fastigheter per kvm (kr)

Totalkostnader för alla fastigheter per kvadratmeter inkluderar även rivning, sanering av

markföreningar och kostnader för tvister rörande fastigheter.

Totalkostnader per kvadratmeter år 2022 är högre än budget då det under året skett händelser som avviker från löpande verksamhet, såsom sanering och rivning.

#### **Fastighet - Planerad underhållskostnad för egna fastigheter per kvm (kr)**

Det finns underhållsplaner för alla fastigheter som följs under året. För att upprätthålla byggnadernas standard kan justeringar ske under året. Prognosen för 2022 är lägre än budget då underhållsplaneringen påverkas av bland annat minskad tillgång av material.

#### **Fastighet - Avhjälpande underhållskostnad i egna fastigheter per kvm (kr)**

Förebyggande underhåll som exempelvis planerat underhåll i form av rondering och skötsel är anledningar till att budgeten för år 2022 är lägre än utfallet tidigare år. På grund av större arbeten på Fjärdhundraskolan och Westerlundska gymnasiet är nyckeltalet högre än budget.

#### **Fastighet - Energiförbrukning i kommunens fastigheter per kvm (kWh)**

Arbete med energieffektivisering är en del i det dagliga arbetet i driften av fastigheter. Kartläggning och åtgärder av energieffektiviseringar i befintliga fastigheter har pågått sedan många år tillbaka i tiden och drivs idag via projektet EnOff.

Även vid nybyggnation är energibesparande åtgärder prioriterade.

Minskning av indirekt energianvändning görs genom återanvändning av material från rivningar och utrangeringar av byggnader, det vill säga genom att inte göra nyinköp utan återanvända så mycket som möjligt av byggnaden och inventarier.

#### **Gata - Driftkostnad per kvadratmeter**

Ökad kostnad för vinterväghållning och genomförd förstudie för Västerledsområdet tillsammans med en lägre kostnad för utredningar samt att förvaltningsrätten gick på kommunens linje vilket har medfört att uppbokat skadestånd från årsbokslut 2021 har återförts. Detta är de främsta anledningarna till ett högre nyckeltal mot budget.

Nyckeltalet redovisar gator barmark, vinterväghållning, renhållning och belysning, därav ingen effekt för ökade intäkter parkeringsövervakning.

#### **Park - Totalkostnad per invånare**

Ökad kostnad för vinterhållning och klippning samt en lägre kostnad för utredningar, förstudier och entreprenader ger, tillsammans med ökat invånarantal, en lägre totalkostnad.

Nyckeltalet redovisar parker och planteringar, lekplatser, bollplaner och hundlatriner.

#### **Måltid - Dagsportion per mellanstadieelev**

Dagsportion för en mellanstadieelev är kostnaden för att tillaga en måltid enligt gällande krav så som exempelvis näringsinnehåll och politiska mål med viss andel ekologiska livsmedel.

Ökad volym och lägre lönekostnad än budgeterat ger ett lägre nyckeltal.

## **6.7 Volymer**

<b>Volymer</b>	<b>Bokslut 2021</b>	<b>Budget 2022</b>	<b>Utfall helår 2022</b>	<b>Avvikelse utfall mot budget</b>
Gator och vägar (kvm yta att sköta)	1 271 256	1 298 486	1 298 486	0
Färdtjänst (körda km)	213 117	288 000	271 069	-16 931
Övriga resor (antal invånare)	47 250	47 729	47 881	152
Park (antal invånare)	47 250	47 729	47 881	152
Markförvaltning (antal invånare)	47 250	47 729	47 881	152
Plan (antal invånare)	47 250	47 729	47 881	152



## Gator och vägar kvadratmeter (kvm)

Antalet kvadratmeter för gator och vägar ökar i takt med att investeringar genomförs i infrastrukturen. Ökat antal kvadratmeter mellan år kommer främst från utbyggnad inom våra exploateringsområden.

## Färdtjänst körda kilometer (km)

Inom samhällsbetalda resor ökar resandet jämfört med åren under pandemin och vi närmar oss antal körda kilometer innan pandemin.

# 7 Investeringsredovisning

## 7.1 Investeringsredovisning, årlig budget (mnkr)

Investeringar 2022 (mnkr)	Budget 2022	Utfall helår 2022	Avvikelse utfall mot budget
Fastigheter UAN	-325,1	-297,6	27,5
Fastigheter UPN	-36,3	-30,5	5,8
Fastigheter VON	-24,0	-1,1	22,9
Fastigheter RTJ	-9,3	-8,1	1,2
Fastigheter TN	-0,5	-0,2	0,3
Planerat underhåll	-94,4	-46,9	47,5
Gata Park	-92,2	-108,4	-16,2
Inventarier	-0,2	-0,3	-0,1
Investeringsbidrag Gata Park		20,8	20,8
<b>Totalt (mnkr)</b>	<b>-582,0</b>	<b>-472,3</b>	<b>109,7</b>

### Kommentarer till investeringsredovisning, årlig budget

Tekniska nämndens budget för planerat underhåll 2022 uppgår till 94,4 miljoner kronor och utfallet är 46,9 miljoner kronor. Det ger en avvikelse på 47,5 miljoner kronor under budget. Avvikelsen har flera orsaker bland annat att projektstarter har flyttats fram på grund av världsläget och att omprioriteringar gjorts efter genomförda utredningar.

Avvikelsen beror främst på att flera projekt inte har kunnat påbörjas på grund av resurs- och komponentbrist. Detta medför en förskjutning av utgifter och att utfallet för 2022 är lägre mot budget.

Några större underhållsprojekt är:

- Lärlingens förskola; Renovering genomfördes under 2022
- Korsängsskolan – stamrenovering; Start under 2022, pågår till och med 2025
- Korsängsskolan – ny ventilation i aulan; Planering pågår
- Idrottshuset – ventilation; Utredning pågår
- Brandstation i Enköping; Utredning pågår angående placering av framtida brandstation
- Bahcohallen – renovering fasad; Planering pågår
- Miljö- och energiåtgärder; Bland annat montering av solceller och energieffektiviseringar på skolor

Övriga nämnders sammantagna investeringsbudget 2022 är 394,7 miljoner kronor och utfallet 337,3 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse på 57,4 miljoner kronor under budget. Avvikelsen beror bland annat på att tidplaner har justerats i fleråriga projekt samt att budgeterade nya investeringar avvaktar utredningar och politiska beslut.

Park- och gatuverksamheten har sammantaget en budget för 2022 på 92,4 miljoner kronor. Utfallet för

året uppgår till 108,4 miljoner kronor, en ökning jämfört med budget på 16,2 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på förändringar i tidplanen för Nytt linjenät Region Uppsala, vilket påverkar budgeten för innevarande år. Investeringsbidrag mottagna för 2022 är 20,8 miljoner kronor. Med hänsyn taget till investeringsbidrag för investeringar är resultatet för gatu- och parkverksamheten ett överskott på 4,6 miljoner kronor mot budget.

Park har påverkats av långa leveranstider och därför har vissa projekt försenats.

## 7.2 Investeringsredovisning, enskilda projekt (mnkr)

I tabellerna nedan redovisas både projekt med och utan genomförande beslut från kommunstyrelsen samt de projekt som tagits i bruk under året.

Enskilda projekt utan genomförandebeslut från kommunstyrelsen	Totalt per projekt (mnkr)				Status
	Total budget	Utfall t.o.m. dec 2022	Total prognos	Avvikelse prognos mot budget	
UAN Bergvretens kök/matsal	-6,0	0	-6,0	0,0	Förstudie pågår
UAN Förskola nr 1 utökning ersätt Enögla	-71,0	0	-71,0	0,0	Förstudie pågår
UAN Förskola nr 2 utökning Centralt	-70,0	0	-70,0	0,0	Förstudie pågår
UAN Förskola nr 3 Central/Gånsta	-71,0	0	-71,0	0,0	Förstudie pågår
UAN Förskola nr 4	-71,0	0	-71,0	0,0	Förstudie pågår
UAN Grundskola Tätort	-300,0	0	-300,0	0,0	Förstudie pågår
UAN Grundskola Örsundsbro ny/renovering	-225,0	-2,0	-225,0	0,0	Förstudie pågår
UAN Nyborg Hus C omställning till grundskola	-20,0	0	-20,0	0,0	Förstudie pågår
UPN Kulturhus Joar	-180,0	-2,6	-180,0	0,0	Förstudie pågår
<b>Totalt (mnkr)</b>	<b>-1 014,0</b>	<b>-4,6</b>	<b>-1 014,0</b>	<b>0,0</b>	

Pågående enskilda projekt med genomförandebeslut från kommunstyrelsen	Totalt per projekt (mnkr)				Status
	Total budget	Utfall t.o.m. dec 2022	Total prognos	Avvikelse prognos mot budget	
UAN Ripans nya fsk	-86,0	-5,5	-86,0	0,0	Inv pågår
UAN Grillby fsk	-71,0	-71,1	-71,2	-0,2	Inv pågår
UAN Nytt gymnasium	-530,0	-228,7	-530,0	0,0	Inv pågår
UAN Korsängens fsk	-71,0	-71,5	-71,5	-0,5	Inv pågår
UAN Grundskola Västerleden -Lillsidan	-366,0	-9,3	-366,4	-0,4	Upphandling pågår
UAN Grundskola Nyborg/Korsängen	-18,0	-18,6	-18,6	-0,6	Inv pågår
UAN Hummelsta förskola	-69,6	-68,2	-69,6	0,0	Inv pågår
UAN Bredsands förskola	-71,0	-3,7	-71,0	0,0	Upphandling ej påbörjad
UAN Skolsta förskola	-60,0	-7,0	-91,0	-31,0	Upphandling ej påbörjad
UPN Driftlokaler Kaptensgatan	-5,0	-3,5	-3,8	1,2	Inv pågår
UPN Omklädningsrum Korsängen	-22,5	-9,3	-22,5	0,0	Inv pågår
UPN C Paviljong Enavallen	-14,0	-0,5	-14,0	0,0	Upphandling ej påbörjad
UPN Ny sporthall Västra Enköping med fritidsgård	-64,0	-4,2	-64,0	0,0	Upphandling pågår
VON LSS Åkersberg	-23,0	-0,9	-23,0	0,0	Upphandling ej påbörjad
<b>Totalt (mnkr)</b>	<b>-1 471,1</b>	<b>-502,0</b>	<b>-1 502,6</b>	<b>-0,2</b>	

Avslutade enskilda projekt under året	Total budget	Utfall t.o.m dec 2022	Avvikelse utfall mot budget	Avvikelse prognos mot budget
UAN Bergvretenskolan renovering	-49,0	-43,8	5,2	49,0
RTJ Ny deltidbrandstation	-25,0	-23,8	1,2	25,0
<b>Totalt (mnkr)</b>	<b>-74,0</b>	<b>-67,6</b>	<b>6,4</b>	<b>74,0</b>

## Kommentarer till investeringsredovisning, enskilda projekt

### Investeringar utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

#### Grundskola Västerleden - Lillsidanskolan

Budgeten för 2022 är 64,9 miljoner kronor och utfallet 8,2 miljoner kronor, vilket är en avvikelse på 56,7 miljoner kronor under budget. Årets avvikelse beror på att prognosen är justerad utifrån projektets tidsplan.

## Grundskola Örsundsbro

Programhandlingsprojektering pågår. Budgeten för 2022 uppgår till 5,0 miljoner kronor och utfallet är 2 miljoner kronor, en avvikelse under budget på 3 miljoner kronor.

## Nytt gymnasium

Den beslutade investeringsbudgeten för projektet är 530,0 miljoner kronor. Projektet är i genomförandefas och beräknad total prognos är 530,0 miljoner kronor.

Budgeten för 2022 är 158,3 miljoner kronor och utfallet är 228,7 miljoner kronor, vilket är en avvikelse på 70,4 miljoner kronor över budget. Årets avvikelse beror på att prognosen är justerad utifrån projektets tid- och betalningsplan gentemot entreprenör.

## Investeringar upplevelsenämnden

Några enskilda projekt som följs upp för upplevelsenämnden är följande:

### Kulturhus Joar

Just nu pågår arbete med programhandling som är planerad. Budgeten för 2022 är 3,5 miljoner kronor och utfallet för året är 2,6 miljoner kronor.

### Omklädningsbyggnad Korsängen

Entreprenad pågår och omklädningsbyggnaden på Korsängen planeras vara färdig till sommaren 2023. Budgeten för 2022 uppgick till 12,5 miljoner kronor och utfallet är 9,3 miljoner kronor

### Ny sporthall Västra Enköping – Lillsidanskolan

Ny sporthall Västra Enköping planeras upphandlas under våren 2023.

## 7.3 Investeringsredovisning, taxefinansierad verksamhet

### 7.3.1 Investeringsredovisning, årligt budget (mnkr)

Investeringar 2022 (mnkr)	Budget 2022	Utfall helår 2022	Avvikelse utfall mot budget
Vatten och avlopp - Nyinvestering	-143,6	-40,8	102,8
Vatten och avlopp - Reinvestering	-67,6	-42,4	25,2
Vatten och avlopp - Anslutningsavgifter	-99,5	-40,3	59,2
<b>Totalt (mnkr)</b>	<b>-310,7</b>	<b>-123,5</b>	<b>187,2</b>

### Kommentarer till taxefinansierad investeringsredovisning, årlig budget

Budget för investeringar inom vatten- och avloppsområdet 2022 uppgår till 310,7 miljoner kronor och utfallet är 123,5 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse på 187,2 miljoner kronor under budget. Avvikelsen beror bland annat på att entreprenaderna för flera av de större projekten har skjutits fram i tiden.

Budgeten för året är uppdelad på 11 samlingsposter och 5 projekt med enskild budget, dvs namngivna projekt enligt reglerna för investering.

Nedan redovisas avvikelser inom samlingsposterna för större projekt.

### Övriga ledningsnyinvesteringar SAMLINGSPOST

Total budget för samlingsposten är 20,8 miljoner kronor och utfallet för året är 4,3 miljoner kronor. Det ger en avvikelse på 16,5 miljoner kronor under budget. Det beror bland annat på försenad start för ett projekt, varför en del av projektutgifterna faktureras efter 2022.

### Nyinvestering övriga vatten-, avlopps- och dagvattenanläggningar SAMLINGSPOST

Total budget för samlingsposten 2022 är 12,0 miljoner kronor och utfallet för 2022 är 4,3 miljoner kronor.

Det ger en avvikelse på 10,1 miljoner kronor under budget. Största delen av orsaken till avvikelsen är att två projekt befinner sig i planeringsfas och inte kommer att övergå i genomförandefas under 2022.

#### **Reinvestering Ledningsnät SAMLINGSPOST**

Total budget för samlingsposten är 32,0 miljoner kronor och utfallet är 25,7 miljoner kronor. Det ger en avvikelse på 6,3 miljoner kronor över budget. Avvikelsen beror bland annat på att det årsvisa genomförandet av fleråriga projekt förändrats mot tidigare planering.

Större projekt som pågår inom samlingsposten Reinvesteringar Ledningsnät är Munksunds-Hantverksgatan-Kungsgatan, projekt vid Lillsidan-Dr Westerlunds gata samt omläggning av spillvattenledningar Örsundsbro avloppsreningsverk.

#### **Reinvestering vattenverk SAMLINGSPOST**

Total budget för samlingsposten är 15,0 miljoner kronor och utfallet är 4,4 miljoner kronor, vilket är en avvikelse på 10,6 miljoner kronor under budget. Avvikelsen beror bland annat på försenade projektstarter jämfört med tidigare planering samt att några projekt är i planeringsstadiet och därför inte hinner genomföras i sin helhet under året vilket påverkar prognoserna för året.

#### **Reinvestering avloppsverk SAMLINGSPOST**

Total budget för samlingsposten är 17,0 miljoner kronor och utfallet 10,7 miljoner kronor, vilket är en avvikelse på 6,3 miljoner kronor under budget.

#### **Avloppsverk Enköping stödåtgärder SAMLINGSPOST**

Total budget för samlingsposten är 3,0 miljoner kronor och utfallet är 1,6 miljoner kronor, vilket är en avvikelse på 1,4 miljoner kronor under budget. Här genomförs endast nödvändiga åtgärder för att reningsverket ska fungera tills det nya avloppsreningsverket är i drift.

#### **Reinvesteringar Dagvatten övergripande SAMLINGSPOST**

Total budget för samlingsposten är 0,6 miljoner kronor och utfallet är 0,1 miljoner kronor.

#### **Fordon SAMLINGSPOST**

Total budget för samlingsposten är 0,6 miljoner kronor och utfallet blev 0. Inga investeringar har skett under fordon 2022.

#### **Exploatering nya nät SAMLINGSPOST**

Total budget för samlingsposten är 29,5 miljoner kronor och utfallet är 34,5 miljoner kronor, vilket är en avvikelse på 5 miljoner kronor över budget. Avvikelsen har flera orsaker. Några projekt har prognoser som överskrider budget medan några har prognoser under budget för året. Flera projekt är i planeringsfas men är prognosticerade att genomföras under året. Tidplanen för VA-exploatering styrs av exploatörens tidplan.

#### **Nya omvandlingsområden SAMLINGSPOST**

Samlingsposten består bland annat av projekten VA Ekudden, VA Kolarvik Sjöängarna och VA Märsön.

Total budget för samlingsposten 2022 är 70,0 miljoner kronor och utfallet är 5,8 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse på 64,2 miljoner kronor under budget. Orsaken är att utbyggnaden av VA i omvandlingsområdena Märsön och Ekudden är senarelagda.

### 7.3.2 Investeringsredovisning, enskilda projekt (mnkr)

I tabellerna nedan redovisas både projekt med och utan genomförande beslut från kommunstyrelsen samt de projekt som tagits i bruk under året.

Enskilda projekt utan genomförandebeslut från kommunstyrelsen	Totalt per projekt (mnkr)				Status
	Total budget	Utfall t.o.m. dec 2022	Total prognos	Avvikelse prognos mot budget	
VA Nytt reningsverk exkl ledningar och pumpstationer	-610,0	-90,8	-610,0	0,0	Projekt/system handling pågår
VA Nytt reningsverk pumpstationer	-62,0	-3,1	-62,0	0,0	Förstudie pågår
VA Nytt vattenverk	-565,0	-7,7	-565,0	0,0	Förstudie pågår
VA Ekudden	-12,0	-3,6	-12,0	0,0	Förstudie pågår
VA Märsön	-180,0	-3,2	-180,0	0,0	Förstudie pågår
<b>Totalt (mnkr)</b>	<b>-1 429,0</b>	<b>-108,4</b>	<b>-1 429,0</b>	<b>0,0</b>	

Pågående enskilda projekt med genomförandebeslut från kommunstyrelsen	Totalt per projekt (mnkr)				Status
	Total budget	Utfall t.o.m. dec 2022	Total prognos	Avvikelse prognos mot budget	
VA Nytt reningsverk Ledningar	-88,0	-33,4	-88,0	0,0	Försenat
VA Kolarvik Sjöängarna	-110,0	-9,6	-110,0	0,0	Försenat
<b>Totalt (mnkr)</b>	<b>-198,0</b>	<b>-43,0</b>	<b>-198,0</b>	<b>0,0</b>	

#### Kommentarer till taxefinansierad investeringsredovisning, enskilda projekt

**Enskilda projekt som följs upp separat för Vatten och avlopp är följande:**

##### Nytt avloppsreningsverk exkl. ledningar och pumpstationer

Projektets budget för 2022 är 78,2 miljoner kronor och årets utfall blev 7,8 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse på 70,3 miljoner kronor under budget. Avvikelsen beror på att entreprenadupphandlingen för reningsverket har avbrutits pga. av världsläget och planeras utföras under första halvåret 2023. Projektet för reningsverket befinner sig i planeringsfas, förfrågningsunderlag har skickats ut.

##### VA Nytt reningsverk Pumpstationer

Projektets budget för 2022 är 3 miljoner kronor och årets utfall blev 3,1 miljoner kronor. Projektet ligger i planeringsfas.

##### VA Nytt reningsverk Ledningar

Projektets budget för 2022 är 33,1 miljoner kronor och årets utfall blev 23,5 miljoner kronor. Byggnation av VA-ledningar till nytt ARV pågår.

### **Nytt Vattenverk – ny dricksvattenförsörjning**

Projektet befinner sig i planeringsfas. Årets budget är 18,0 miljoner kronor och årets utfall är 0,2 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse på 17,8 miljoner kronor under budget. Projektets totala prognos på 565,0 miljoner kronor är oförändrad.

### **VA Ekudden**

Årets budget är 8,0 miljoner kronor och årets utfall 0,1 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse på 7,9 miljoner kronor under budget. Projektet befinner sig i projekteringsfas och tidplanen är förändrad. Projektets totala prognos på 26,5 miljoner kronor är oförändrad.

### **VA Kolarvik Sjöängarna**

Projektet befinner sig i genomförandefas. Årets budget är 46,0 miljoner kronor och årets utfall är 3,4 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse på 42,6 miljoner kronor under budget. Projektets totala prognos på 110,0 miljoner kronor är oförändrad.

### **VA Märsön**

Projektet har återgått till behovsfasen på grund av förändringar i Lagen om Allmänna Vattentjänster (LAV) och planering för projektet kommer att startas igen tidigast under 2024. Årets budget är 14,0 miljoner kronor och årets utfall är 1,3 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse på 12,7 miljoner kronor under budget. Projektets totala prognos på 180,0 miljoner kronor är oförändrad.

## **8 Förväntad utveckling**

Enköpings geografiska läge och befolkningstillväxt påverkar samhällsutvecklingen för kommunen. När befolkningmängden ökar så ökar även behov av tjänster och service inom samhällsbyggnadsområdet. Enköping har under de senaste åren blivit mer konkurrenskraftigt, vilket tar sig i uttryck av ökad efterfrågan på mark för näringslivsförsörjning och bostadsförsörjning. Med anledning av den samhällsutveckling och tillväxt som pågår har verksamheten för plan och mark delats och en ny chef har anställts för att driva utvecklingsarbetet för mark och exploatering.

Förvaltningen arbetar med stadsdelsutveckling och är aktiva i arbetet med Klimatneutral Enköping 2030. Arbete pågår bland annat med att utveckla metoder för hållbara stadsdelar och områden i kransorterna. En stark befolkningstillväxt i Enköpings kommun medför ökad belastning på Vatten och Avloppsanläggningar och nät, men även att nya nät och anläggningar anläggs och tas i drift.

Förvaltningen arbetar med att hantera den ökande trafiken och säkerhetsställa trafiksäkerheten för all trafik. Att följa lagar så som väglagen och EU lagstiftning för att säkerhetsställa säkerheten för alla människor som rör sig inom allmänplatsmark är kommunens skyldighet. Avdelningen för Gata, Park och Trafik växer inom strategisk och taktisk planering för att möta nutida och kommande utmaningar samt för att kunna genomföra de politiskt beslutade strategierna inom området

Fastighetsavdelningen arbetar med planerat underhåll och nyinvesteringar i enlighet med kommunens hyresmodell där grundläggande verksamhetskrav, funktionskrav, kapitalbevarande krav, myndighetskrav och effektiviseringskrav kopplade till fastigheterna uppfylls.

Vakanser inom bland annat verksamhetsutveckling och digitalisering har påverkat framdriften för förvaltningen, men den förväntade utvecklingen är att detta kommer att stabiliseras under 2022 och

kommande år då strategiska tjänster har bemannats och rekryteringar pågår. Arbete sker med ständiga förbättringar för att skapa effektivitet och kvalitet. Förändrad lagstiftning och nya uppdrag innebär behov av utökade resurser, men vi arbetar för att kunna effektivisera och göra kostnadsbesparingar.

Förvaltningen arbetar med investeringsprojekt i stor utsträckning och flera projekt kommer att upphandlas inom kort.

## 9 Internkontroll

Uppföljningen av den interna styrningen och kontrollen hittade vid uppföljningen två avvikelser som behövde hanteras:

### Avrop och direktupphandling

Vid uppföljningen saknas stora delar av den stöttning som behövs vid operativt arbete så som processer, checklistor, handbok och rutiner. Ett arbete pågick då på inköpsavdelningen med att ta fram dessa men till dess att detta är klart och implementerat saknas stöd för att säkerställa efterlevnad av lagkrav.

### Arbetsmiljö

Vid intervjuer och genomgång av processer visade att det inte är tydligt hur dokumentation som rör arbetsmiljö (och personal) ska sparas och i vilken omfattning. Vid granskningen fanns en stor mängd dokumentation sedan flera år men ingen tydlig systematik i vad, varför och hur detta ska bevaras. Åtgärd som genomförs är att tillsammans med HR skapa tydlighet kring dokumentationen och hur den ska sparas.

Kontrollområden	Samlad bedömning	Genomförda förbättringar	Kvarstående förbättringsförslag	Nya förbättringsförslag
Dokumenthantering	Tillfredsställande	2	-	1
Avrop & direktupphandling	Avvikelse	2	4	-
Arbetsmiljö	Avvikelse	2	1	1
Framdrift utvecklingsplan	Tillfredsställande	-	1	1
Säkerhet/brand	Tillfredsställande	1	2	-
Mutor och bestickning	Tillfredsställande	1	2	3
Personal	Tillfredsställande	-	-	-
<b>SUMMERING</b>		<b>8</b>	<b>10</b>	<b>6</b>

Genomförda förbättringsförslag utifrån ISK under året som gått:

### Säkerhet och brand

- Det finns en högre kunskap om utrymning och skalskydd jämfört med tidigare år
- Utveckling av introduktionsmaterial och APT-stöd (årshjul, instruktioner och klara underlag)
- Dokumenterade och utvärderade utrymningar av både Gnejsgatan, Styrmannen och reningsverket visade att det finns en bra systematik och förståelse gällande brandskydd.

### Säkerställa kompetens hos medarbetare










Utbudet på förvaltningen gällande interna utbildningar har ökat. Även stöd till chefer på deras APT (arbetsplatsträffar). Utbud och utveckling av interna utbildningar kopplar till lagkrav, politiska beslut och verksamheternas behov.










### Exempel på utbildningar

- Brand och utrymning
- Mutor och bestickningar
- Jäv och intressekonflikter
- Diarieföring
- Kommunal grundkunskap
- Kommunikation och mediautbildning



## 10 Uppföljning kvalitetsplan

Kvalitetsområde	Kvalitetsmål	Analys av måluppfyllelsen	
Kärnverksamhet	Leverans av hälsomässigt säkert vatten	Vi levererar ett hälsomässigt säkert vatten för perioden enligt provtagning.	God kvalitetsnivå 
	Uppfyllande av miljökrav gällande avlopp (dagvatten och spillvatten)	Vi har fortsatt utmaningar med att hålla kvalitetskrav i våra äldre anläggningar och därför är den statusen gul. Åtgärden för att lösa detta på sikt är bygget av kommunens nya avloppsreningsverk (ARV).	Låg kvalitetsnivå 
	God status av VA-anläggningarnas förvaltning	Vi har ett problem med inkommande avloppsvatten till verket i Örsundbro där vi får in vatten till vår reningsprocess som inte hör hemma där. Ett arbete är inlett för att lösa detta.  2022 års investeringsplan genomfördes enligt plan. Vi arbetar på enligt investeringsplan och genomförandet av dessa åtgärder ger status grön först efter flera år med systematiskt arbete (åtgärder för att komma ikapp underhållsskulden).	Låg kvalitetsnivå 
	Våra parker, torg och lekplatser är tillgängliga, trygga och fyller rätt funktion	Efter en längre tid med flertalet vakanser har avdelningen nu fått flera nya medarbetare på plats vilket gör att vi fått upp styrfart och även en jämnare arbetsbelastning.	God kvalitetsnivå 
	Vår infrastruktur (gator och gc-vägar) är tillgängliga och fyller rätta funktion		God kvalitetsnivå 
	Trafiksäkra flöden för kommunens trafikanter		God kvalitetsnivå 
	Funktionsdugliga lokaler för kommunens verksamheter	Vid uppföljningen klarar vi kostnaderna för våra projekt och underhåll. Däremot märker vi att det finns viss materialbrist inom olika segment. Materialbrist och ökade priser påverkar våra projekt där vi arbetar aktivt med uppföljning av priser och lösningar. Det mesta har vi kunnat hantera tillsammans med våra entreprenörer. Alla ökade priser måste ha motivering och underlag innan vi går in i diskussioner om att acceptera ökade kostnader.	God kvalitetsnivå 
	Rena lokaler för kommunens verksamheter	Inga störningar i leveranserna för årets sista tertiäl	God kvalitetsnivå 
	Produktion av nya objekt enligt beslut	Vi klarar produktionen av nya objekt trots viss kvarstående materialbrist och ökade kostnader.	God 

Kvalitetsområde	Kvalitetsmål	Analys av måluppfyllelsen	
			kvalitetsnivå
	Leverans av samhällsbetalda resor		 God kvalitetsnivå
	Leverans av måltider till förskola, skola och äldreomsorg	Vi har inga störningar eller avvikelser i våra leveranser för perioden men avdelningen fortsätter att ha en hög sjukfrånvaro.	 God kvalitetsnivå
	Näringsriktiga måltider i enlighet med skollagen		 God kvalitetsnivå
	Leverans av projekt och aktiviteter inom SBF:s ansvarsområde	Staben har en fortsatt hög arbetsbelastning som kommer både från att många projekt och aktiviteter som pågår samtidigt. Nya uppgifter tillkommer som behöver hanteras, exempelvis nya uppföljningar och hantering av lagkrav. Vi har lyckats att rekrytera flera av de vakanser vi haft och även förstärkt upp med konsultstöd på ekonomienheten.	 God kvalitetsnivå
	Extern och intern kommunikation inom SBF:s ansvarsområden		 Mycket god kvalitetsnivå
	Interna kontroller och uppföljningar genomförs enligt instruktioner och rutiner	Alla planerade kontroller och uppföljningar kunde genomföras enligt plan.	 God kvalitetsnivå
Målgrupp	Trygghet i det offentliga uterummet och i trafiken		 God kvalitetsnivå
Medarbetare	Låg sjukfrånvaro inom SBF	Den totala sjukfrånvaron mellan januari till sista november för 2022 var 5,9% med fördelningen: lång 2,39% och kort 3,51% Förvaltningen har under åren med pandemi klarat att hålla sjukfrånvaron på bra nivåer tack vare ett aktivt arbete ute i verksamheterna. När det gäller den långa sjukfrånvaron ser vi att det finns effekter från pandemin kvar i form av post-covid som kommer att påverka sjukfrånvaron även kommande år.	 Låg kvalitetsnivå
	God arbetsmiljö	Vi genomförde en komplett medarbetarundersökning under våren och utfallet visar att vi backat på frågan om arbetssituation till 78 där vi 2019 låg på 81. Det	 Låg kvalitet

Kvalitetsområde	Kvalitetsmål	Analys av måluppfyllelsen	
		ansträngda läget från pandemin och en högre sjukfrånvaron än normalt inverkar på arbetssituationen.	tetsn ivå
	Hållbart medarbetarengagemang (HME)	Samhällsbyggnadsförvaltningen har ökat sitt HME under året till 80 från tidigare 78. Att utfallet inte passerat startåret ännu var väntat. Åren med pandemi och beredskap har inverkat men aktiviteter som genomförts för att parera har haft önskad effekt och HME fortsätter att förbättras.	♦ God kvali tetsn ivå
Hållbarhet	Öka miljömedvetenheten och bli mer klimatsmart		♦ God kvali tetsn ivå
Ekonomi	Driftsbudget i balans	På grund av omvärldsläget har vi haft utmaningar med att balansera driftbudget.	■ Låg kvali tetsn ivå

## 11 Vatten- och avloppsverksamhet

### 11.1 Verksamhet

Tekniska nämnden ansvarar för vatten- och avloppsverksamheten i kommunen. VA-verksamheten svarar för ny- och ombyggnation samt drift och underhåll av verk och ledningar.

Avdelningens uppdrag är att producera och leverera ett godkänt dricksvatten, ta hand om, rena och återföra avloppsvatten till sjöar och vattendrag samt att förvalta VA-kollektivets anläggningar.

### 11.2 Väsentliga händelser

- Byggskedet för projektet nytt avloppsreningsverk har inte påbörjats. Orsaken till detta är händelser i omvärlden som påverkat prisnivå och möjlighet till leveranser av material. En dispensförlängning av igångsättningstiden, med 2 år, i miljötillståndet har godkänts och beslutats av tillståndsmyndigheten. Projektet planerar att starta entreprenadupphandling under kvartal1, år 2023 för att byggfasen ska kunna starta under sommaren 2023.
- Vi engagerar oss i Svenskt vattens kampanj gällande hållbar vattenanvändning.
- För projektet Enköpings framtida dricksvattenförsörjning så pågår planeringsarbetet. Inriktningen utgår från att Enköpings framtida dricksvattenförsörjning ska ske genom en kombination av vatten från egna täkter (50%) och från Västerås dricksvattenproduktion (50%). Nu pågår förarbeten för att kunna genomföra konsultupphandling för systemhandling.
- Projektet för utbyggnad av vatten och avlopp till Märsön har förändringar i förutsättningarna på grund av ändringar i vattentjänstlagen som medför att området inte innefattas i beslutat verksamhetsområde för VA. Området behöver ingå kommunens arbete med att upprätta en vattentjänstplan.
- Projekt "PFAS-kartläggning" ska kartlägga möjliga källor till PFAS-påverkan på yt- och grundvatten i Enköpings kommun, samt göra en riskbedömning av dessa. Projektet påbörjades i slutet av 2022 och beräknas vara färdigt hösten 2023.

## 11.3 Interna kostnader

### Interna kostnader

Nedan beskrivs hur gemensamma kostnader med andra verksamheter har fördelats och som belastar VA-verksamheten.

- Ekonomi- och administrativ stabspersonal SBF, enligt uppskattad arbetstid.
- Internhyra, utifrån ianspråktaga kvm.
- Telefon, enligt abonnemang kopplade till VA
- IT, efter antal licenser.
- Försäkringspremier, fordon kopplade till VA.
- Inköp, efter beställning,

## 11.4 Komponenttyp

Komponenttyp	Avskrivningstid intervall
Stomme och grund	30 - 80 år
Markanläggning	10 - 30 år
Under jord	15 - 80 år
Ovan jord	5 - 50 år
El	10 - 20 år
VVS	15 - 50 år
Övrig byggnation	10 år
Styr och larm	15 år

## 11.5 Resultaträkning

Resultaträkning (belopp i mnkr)	Bokslut 2021	Utfall helår 2022
Intäkter	104,5	111,6
Personalkostnader	-30,1	-30,1
Kapitalkostnader	-22,6	-26,3
Övriga kostnader	-39,0	-44,0
Summa kostnader	-91,7	-100,4
Avsättning	-12,7	-11,1
<b>RESULTAT</b>	<b>0,1</b>	<b>0,1</b>

## 11.6 Ekonomisk analys

Vatten- och avloppsverksamheten visar ett överskott på 0,1 miljoner kronor efter fondering inför framtida bygge av avloppsreningsverk.

- Taxan för förbrukningsavgifter har höjts med 3% från år 2021 till 2022.
- Årets investeringar uppgår till 117,8 miljoner kronor

- Årets fondering inför framtida bygge av avloppsreningsverk 11,1 miljoner kronor.

## 11.7 Balansräkning

Balansräkning (belopp i mnkr)	Not	Bokslut 2021	Utfall helår 2022
<b>TILLGÅNGAR</b>			
<b>Anläggningstillgångar</b>			
- Immateriella anläggningstillgångar		0,0	0,0
- Mark, byggnader och tekniska anläggningar		722,5	820,1
- Maskiner och inventarier		4,2	4,4
- Övriga materiella anläggningstillgångar		0,0	0,0
- Finansiella anläggningstillgångar		0,0	0,0
<b>Summa Anläggningstillgångar</b>	<b>1</b>	<b>726,7</b>	<b>824,5</b>
Bidrag till statlig infrastruktur		0,0	0,0
<b>Omsättningstillgångar</b>			
- Förråd med mera		0,8	0,8
- Lager av exploateringsmark		0,0	0,0
- Fordringar		3,2	22,5
- Övriga kortfristiga fordringar		1,3	1,1
- Kortfristiga placeringar		0,0	0,0
- Kassa och bank		179,9	196,4
<b>Summa Omsättningstillgångar</b>		<b>185,2</b>	<b>220,8</b>
<b>SUMMA TILLGÅNGAR</b>		<b>911,9</b>	<b>1045,3</b>
<b>EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER</b>			
<b>Eget kapital</b>	<b>2</b>		
- Årets resultat		0,1	0,1
- Resultatutjämningsreserv		0,0	0,0
- Övrigt eget kapital		1,4	1,5
Summa Eget kapital		1,5	1,6
<b>Avsättningar</b>			
- Uppskjuten skatt		0,0	0,0
- Avsättning för pensionsskuld och liknande förpliktelser		4,3	5,1
- Andra avsättningar	4	64,1	75,2
Summa Avsättningar		68,4	80,3
<b>Skulder</b>			
- Långfristiga skulder	3,5	820,8	933,9
- Kortfristiga skulder		21,2	29,6

Summa Skulder		842,0	963,5
<b>SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL</b>		<b>911,9</b>	<b>1045,3</b>
<b>PANTER OCH ANSVARFÖRBINDELSER</b>			
- Panter och därmed jämförliga säkerheter		0,0	0,0
- Ansvarförbindelser		0,0	0,0
- Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulder eller avsättningar		0,0	0,0
- Övriga ansvarförbindelser		0,0	0,0

Noter	Inventarier	Anläggningar	Total
<b>Not 1: Anläggningstillgångar</b>			
Ingående balans	4,2	722,5	726,7
Avskrivningar	-0,7	-19,2	-19,9
Utrangeringar anläggningar			
Investeringar under året	0,9	116,9	117,8
<b>Utgående balans</b>	<b>4,4</b>	<b>820,2</b>	<b>824,6</b>
<b>Not 2 Eget kapital</b>		<b>VA</b>	<b>Total</b>
Balanserat resultat		1,5	1,5
Årets resultat		0,1	0,1
<b>Summa Eget Kapital</b>		<b>1,6</b>	<b>1,6</b>
<b>Not 3 Förutbetalda intäkter från anslutningsavgifter</b>		<b>2021</b>	<b>2022</b>
Ingående anslutningsavgifter		148,9	147,8
Anslutningsavgifter 2020		0,0	0,0
Anslutningsavgifter 2021		2,4	0,0
Anslutningsavgifter 2022		0,0	15,7
Återföring av tidigare års anslutningsavgifter		-3,4	-3,5
Återföring av årets anslutningsavgifter		-0,1	-0,5
<b>UB förutbetalda intäkter från anslutningsavgifter</b>		<b>147,8</b>	<b>159,7</b>
<b>Not 4 Fondavsättning framtida investering</b>		<b>2021</b>	<b>2022</b>
Ingående fondavsättning		51,4	64,1
Genomförd avsättning under året		12,7	11,1
<b>UB fondavsättning framtida investering</b>		<b>64,1</b>	<b>75,2</b>
<b>Not 5 Övriga Långfristiga skulder</b>		<b>2021</b>	<b>2022</b>
Ingående balans		553,2	673,0
Årets förändring		119,8	101,7

<b>UB Långfristiga skulder</b>		<b>673,0</b>	<b>774,7</b>
--------------------------------	--	--------------	--------------

## 11.8 Nyckeltal

<b>Nyckeltal</b>	<b>Bokslut 2020</b>	<b>Bokslut 2021</b>	<b>Bokslut 2022</b>	<b>Budget 2022</b>
Total kostnad per ansluten	2 554,36	2 643,00	2 809,20	2 766,40
Total kostnad per kubikmeter levererat dricksvatten	34,39	33,00	35,20	34,80
Andel drift- och underhållskostnad av total kostnad	71,4%	78,2%	75,2 %	79,9%
Andel räntor och avskrivningar av total kostnad	21,8%	24,6%	26,2 %	27,5%
Nyinvesteringar per ansluten	1 656,70	2 877,39	2 236,50	7 414,70
Reinvesteringar per ansluten	1 428,29	1 186,50	1 186,50	1 775,20
VA taxa typhus A	9 150,00	9 516,00	9 801,50	9 802,20
Antal anslutna personer	33 590 st	34 701 st	35 738 st	34 701 st
Antal anläggningar	6 301 st	6 352 st	6 413 st	6 469 st

# Bilaga Investeringsredovisning

## Utvärdering av investeringar TN - Fastighet (mkr)

### 3.1 Skattefinansierade investeringar fastigheter

#### Nämnd och projekt (mkr)

##### Fastighetsinvesteringar

##### Tekniska nämnden:

TN Planerat underhåll SAMLINGSPOST

TN Hyresgästpasseringar SAMLINGSPOST

##### Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden:

UAN Hyresgästpasseringar SAMLINGSPOST

UAN Kapacitetstökande åtgärder SAMLINGSPOST

UAN Utemiljö skolgårdar och fsk SAMLINGSPOST

UAN Berggrenskolan Renovering

UAN Grillby ny fsk

UAN Mytt gymnasium

UAN Korsängens fsk

UAN Grundskola Nyberg/Korsängen

UAN Hummelsta fsk

UAN Skolsta fsk

UAN Pipans nya fsk

UAN Grundskola Ysterleden ny eller ombyggnad

UAN Grundskola Örsundsbro ny/ombyggnad, ersättning o utökning

UAN Förskola Bredsand Storkegen

UN Förskola 5 utökning

UN Förskola 2 utökning Centralt

##### Upplevelsenämnden:

UPN Hyresgästpasseringar SAMLINGSPOST

UPN Pepparrotsbudet huvudprojekt

UPN Driftlokaler Kaptensgatan

UPN C-paviljong Ensvallen

UPN Ny sporthall/Fritidsgård Västra Enköping

UPN Kulturskolan Jörs inkl bibliotek

UPN Omklädningsbyggnad Korsängen

UPN Kulturskola befintlig, Tingshus

UPN Kulturskolan - Byggnation av vindsförråd

##### Socialnämnden:

##### Vård- och omsorgsnämnden:

VON Hg- och handläppspasseringar SAMLINGSPOST

VON LSS Åkersberg

##### Räddningstjänsten:

RTJ Ny deltidbrandstation Fjårdvädras

##### Kommunstyrelsen:

KS Oförutsett

##### Summa Fastigheter exklusive TN:

##### SUMMA FASTIGHETER:

	Total projektbudget		IB	2022			UB		Avvikelse prognos- total budget
	Projekt utan genomförande beslut	Projekt med genomförande beslut		Budget inkl ombudget 2022	Ack utfall tom december 2022	Avvikelse budget-utfall	Prognos vid projektets avslut	projektstart tom december 2022	
				-94,9	-47,1	47,8			
TN Planerat underhåll SAMLINGSPOST				-34,4	-46,9	41,5			
TN Hyresgästpasseringar SAMLINGSPOST				-0,5	-0,2	0,3			
<b>Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden:</b>	<b>-295,0</b>	<b>-1391,6</b>	<b>-306,2</b>	<b>-325,1</b>	<b>-297,6</b>	<b>27,5</b>	<b>-1682,1</b>	<b>-601,2</b>	<b>4,5</b>
UAN Hyresgästpasseringar SAMLINGSPOST				-13,1	-1,2	12,4			
UAN Kapacitetstökande åtgärder SAMLINGSPOST				-6,3	-0,7	6,2			
UAN Utemiljö skolgårdar och fsk SAMLINGSPOST				-0,6	-0,7	-0,1			
UAN Berggrenskolan Renovering	-48,0	-31,8	-8,2	-8,2	-6,0	2,2	-43,8	-43,8	5,2
UAN Grillby ny fsk	-71,0	-61,3	-1,7	-1,7	-3,9	-2,1	-71,2	-71,1	-0,2
UAN Mytt gymnasium	-530,0	-71,7	-158,3	-158,3	-228,7	-70,4	-530,0	-300,4	0,0
UAN Korsängens fsk	-11,0	-12,5	0,0	0,0	1,0	1,0	-11,5	-11,5	0,5
UAN Grundskola Nyberg/Korsängen	-18,0	-9,5	-8,5	-8,5	-9,1	-0,6	-18,0	-18,6	0,0
UAN Hummelsta fsk	-68,6	-46,1	-23,5	-23,5	-22,1	1,4	-69,6	-68,2	0,0
UAN Skolsta fsk	-60,0	-0,3	-8,1	-8,1	-6,7	2,0	-60,0	-1,0	0,0
UAN Pipans nya fsk	-86,0	-0,1	-10,0	-10,0	-5,5	4,5	-86,0	-5,6	0,0
UAN Grundskola Ysterleden ny eller ombyggnad		-366,0	-1,1	-64,9	-8,2	56,7	-366,0	-8,3	0,0
UAN Grundskola Örsundsbro ny/ombyggnad, ersättning o utökning	-225,0			-5,0	-2,0	3,0	-225,0	-2,0	0,0
UAN Förskola Bredsand Storkegen		-71,0		-5,0	-3,7	1,3	-71,0	-3,7	0,0
UN Förskola 5 utökning				-5,0	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0
UN Förskola 2 utökning Centralt	-70,0			-5,0	0,0	5,0	-70,0	0,0	0,0
<b>Upplevelsenämnden:</b>	<b>-200,0</b>	<b>-429,5</b>	<b>-371,8</b>	<b>-36,3</b>	<b>-23,8</b>	<b>12,5</b>	<b>-653,9</b>	<b>-394,5</b>	<b>-24,4</b>
UPN Hyresgästpasseringar SAMLINGSPOST				-1,0	-1,0	0,0			
UPN Pepparrotsbudet huvudprojekt		-346,5	-370,9	0,0	-3,2	-3,2	-370,9	-374,1	-24,4
UPN Driftlokaler Kaptensgatan		-5,0	-0,1	-4,9	-3,4	1,5	-5,0	-3,5	0,0
UPN C-paviljong Ensvallen		-14,0	-0,5	-13,5	0,0	13,5	-14,0	-0,5	0,0
UPN Ny sporthall/Fritidsgård Västra Enköping		-64,0	-0,2	0,2	-4,1	-4,3	-64,0	-4,3	0,0
UPN Kulturskolan Jörs inkl bibliotek	-180,0		-0,1	-3,5	-2,6	0,9	-180,0	-2,7	0,0
UPN Omklädningsbyggnad Korsängen	-20,0		0,0	-12,5	-9,3	3,2	-20,0	-9,3	0,0
UPN Kulturskola befintlig, Tingshus				-1,1	0,0	1,1	0,0	0,0	0,0
UPN Kulturskolan - Byggnation av vindsförråd				0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
<b>Socialnämnden:</b>				<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>			
<b>Vård- och omsorgsnämnden:</b>	<b>0,0</b>	<b>-23,0</b>	<b>0,0</b>	<b>-24,0</b>	<b>-1,1</b>	<b>22,9</b>	<b>-23,0</b>	<b>-0,9</b>	<b>0,0</b>
VON Hg- och handläppspasseringar SAMLINGSPOST				-1,0	-0,2	0,8			
VON LSS Åkersberg		-23,0	0,0	-23,0	-0,9	22,1	-23,0	-0,9	0,0
<b>Räddningstjänsten:</b>	<b>0,0</b>	<b>-25,0</b>	<b>-15,7</b>	<b>-9,3</b>	<b>-8,1</b>	<b>1,2</b>	<b>-23,8</b>	<b>-23,8</b>	<b>1,2</b>
RTJ Ny deltidbrandstation Fjårdvädras		-25,0	-15,7	-9,3	-8,1	1,2	-23,8	-23,8	1,2
<b>Kommunstyrelsen:</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>
KS Oförutsett				0,0	0,0	0,0			
<b>Summa Fastigheter exklusive TN:</b>	<b>-495,0</b>	<b>-1869,1</b>	<b>-693,7</b>	<b>-394,7</b>	<b>-330,6</b>	<b>64,1</b>	<b>-2382,8</b>	<b>-1020,4</b>	<b>-18,8</b>
<b>SUMMA FASTIGHETER:</b>	<b>-495,0</b>	<b>-1869,1</b>	<b>-693,7</b>	<b>-489,6</b>	<b>-377,7</b>	<b>111,9</b>	<b>-2382,8</b>	<b>-1020,4</b>	<b>-18,8</b>

\*Första siffran i varje rad är den totala kostnaden för projektet enligt beslutet.



Utvärdering av investeringar Tf1 Gata, Park och inventarier (mnkr)

3.1 Skattefinansierade investeringar gata, park och inventarier

Nämnd och projekt	Total projektbudget		IB		2022		Prognos vid projektets avslut	Utfall från projektstart tom 202212	Ävikelse prognos-total budget *
	Projekt utan genomförande beslut	Projekt med genomförande beslut	Utfall från projektstart tom 202112	Budget inkl ombudget 2022	Utfall tom 202212	Ävikelse budget-utfall			
<b>Gata, park och inventarier</b>									
<b>Gata</b>	<b>0,0</b>	<b>-74,4</b>	<b>-33,3</b>	<b>-70,6</b>	<b>-89,9</b>	<b>-19,3</b>	<b>-79,2</b>	<b>-80,1</b>	<b>4,8</b>
Planerat underhåll/reinvesteringar				-14,7	-14,9	-0,2			
Trafiksäkerhetsobjekt SAMLINGSPOST				-1,6	0,0	1,6			
Tillgänglighetsanpassning busshållplatser SAMLINGSPOST				0,0	0,0	0,0			
Grönt i gatunät SAMLINGSPOST				-0,6	0,0	0,6			
Broar + tunnlar SAMLINGSPOST				-2,0	-3,0	-1,0			
Asfaltsbeläggning SAMLINGSPOST				-7,0	-10,5	-3,5			
Parkering SAMLINGSPOST				-1,5	-0,7	0,8			
Hamnutveckling SAMLINGSPOST				-1,0	-0,1	0,9			
Torgutveckling SAMLINGSPOST				-1,0	-0,6	0,4			
Nyinvesteringar				-52,4	-74,8	-22,3			
Belysning SAMLINGSPOST				-3,0	-1,0	2,0			
Gång- och cykelvägar SAMLINGSPOST				-11,5	-7,9	3,6			
Cirkulationer/Övriga vägarbeten SAMLINGSPOST				-13,6	-19,1	-5,5			
Nytt linjenät Region Uppsala**		-61,4	-24,0	-20,6	-43,8	-23,2	-66,2	-67,8	4,8
Gata yttre infrastruktur vid fastighetsinvesteringar SAMLINGSPOST				0,0	0,0	0,0			
GA Korsning Sthlmsvägen - Österleden		-13,0	-9,3	-3,7	-3,0	0,7	-13,0	-12,3	0,0
Fordon				-3,5	-0,2	3,3			
Fordon SAMLINGSPOST				-3,5	-0,2	3,3			
<b>Park</b>	<b>0,0</b>	<b>-35,7</b>	<b>-0,7</b>	<b>-21,6</b>	<b>-18,5</b>	<b>3,1</b>	<b>-35,7</b>	<b>-1,5</b>	<b>0,0</b>
Parker reinvesteringar SAMLINGSPOST				-6,9	-4,4	2,5			
Parker nyinvesteringar SAMLINGSPOST				-14,7	-14,1	0,6			
PK Korsnsparken samlingsprojekt etapper 2021-2025		-35,7	-0,7	-3,7	0,9	2,8	-35,7	-1,5	0,0
PK Freden SAMLINGSPOST				-2,2	-2,2	0,0			
<b>Inventarier</b>						<b>0,0</b>			
<b>SUMMA GATA, PARK OCH INVENTARIER TN:</b>	<b>0,0</b>	<b>-110,1</b>	<b>-34,0</b>	<b>-92,2</b>	<b>-108,4</b>	<b>-16,2</b>	<b>-114,9</b>	<b>-81,6</b>	<b>4,8</b>
<b>Investeringsbidrag</b>				<b>0,0</b>	<b>20,8</b>	<b>20,8</b>	<b>32,5</b>	<b>-27,4</b>	
Nytt linjenät Region Uppsala			5,1	0,0	19,5	19,5	30,7	24,7	-30,7
Utbyggd GC vägar SAMLINGSPOST - cykelvägar			0,0	0,0	1,3	1,3	1,8	1,3	-1,8

Utvärdering av investeringar TN - VA (mnkr)

3.2 Taxefinansierade investeringar VA

Nämnd och projekt (mnkr)	Total projektbudget		IB		2022		UB		Ävikelse prognos-total budget *
	Projekt utan genomförande beslut	Projekt med genomförande beslut	Utfall från projektstart tom 202112	Budget inkl ombudget 2022	Utfall tom 202212	Ävikelse budget-utfall	Prognos vid projektets avslut	Utfall från projektstart tom 202212	
<b>Nyinvestering</b>	<b>-1 237,0</b>	<b>-88,0</b>	<b>-100,2</b>	<b>-165,2</b>	<b>-40,8</b>	<b>124,3</b>	<b>-1 325,0</b>	<b>-134,9</b>	<b>0,0</b>
Övrig ledningsnyinvestering SAMLINGSPOST				-20,8	-4,3	16,5			
Nyinvest övriga VA- och dagvatten-anläggningar SAMLINGSPOST				-12,0	-1,9	10,1			
Nytt Avloppsreningsverk	-610,0		-82,9	-78,2	-7,6	70,3	-610,0	-90,8	0,0
Nytt Avloppsreningsverk Ledningar		-60,0	-9,8	-36,2	-23,5	12,6	-86,0	-33,4	0,0
Nytt Avloppsreningsverk Pumpstationer	-62,0		0,0	0,0	-3,1	-3,1	-62,0	-3,1	0,0
Nytt vattenverk	-565,0		-7,3	-18,0	-0,2	17,8	-565,0	-7,7	0,0
<b>Reinvestering Ledningsnät</b>				<b>-32,0</b>	<b>-25,7</b>	<b>6,3</b>			
Reinvestering ledningsnät SAMLINGSPOST				-32,0	-25,7	6,3			
<b>Reinvestering Vattenanläggningar</b>				<b>-15,0</b>	<b>-4,4</b>	<b>10,6</b>			
Reinvesteringar vattenverk SAMLINGSPOST				-15,0	-4,4	10,6			
<b>Reinvestering Avloppsanläggningar</b>				<b>-20,0</b>	<b>-12,2</b>	<b>7,8</b>			
Reinvestering avloppsverk SAMLINGSPOST				-17,0	-10,7	6,3			
Avloppsverk Enköping södbäck SAMLINGSPOST				-3,0	-1,6	1,4			
<b>Reinvesteringar Dagvatten övergripande</b>				<b>-0,6</b>	<b>-0,1</b>	<b>0,5</b>			
Reinvesteringar dagvatten SAMLINGSPOST				-0,6	-0,1	0,5			
<b>Fordon</b>				<b>-0,6</b>	<b>0,0</b>	<b>0,6</b>			
Fordon SAMLINGSPOST				-0,6	0,0	0,6			
<b>Finansieras via anslutningsavgifter</b>	<b>-206,5</b>	<b>-110,0</b>	<b>-10,6</b>	<b>-99,5</b>	<b>-40,3</b>	<b>59,2</b>	<b>-555,0</b>	<b>-16,4</b>	<b>-238,5</b>
Exploatering nya nät SAMLINGSPOST				-29,5	-34,5	-5,0			
Nya områdesråden SAMLINGSPOST				-70,0	-3,8	66,2			
Korsnär Södergård		-110,0	-3,3	-16,0	-1,3	11,7	-110,0	-9,6	0,0
Mellan	-180,0		-1,9	14,0	1,1	12,7	-180,0	-3,2	0,0
Söder	-26,5		-3,3	0,0	0,1	7,9	-26,5	-3,6	-238,5
Övriga nyinvesteringar tekniska SAMLINGSPOST				0,0	0,0	0,0			
<b>SUMMA TAXEFINANSIERADE INVESTERINGAR:</b>	<b>-1 443,5</b>	<b>-198,0</b>	<b>-110,8</b>	<b>-332,9</b>	<b>-123,5</b>	<b>209,3</b>	<b>-1 880,0</b>	<b>-151,3</b>	<b>-238,5</b>

\* Kolumn Ävikelse prognos total budget Minustecken = ökad utgift mot projektets totala budget.  
Linsgrå siffror avser projekt som ingår i samlingspost

